

NOVE NOVICE

Z RIBNIŠKO-KOČEVSKEGA KONCA

julij 1992 • cena 90 SIT • št. 30-31

Poština plačana pri pošti 61310 Ribnica

• Narava:

**MEDVEDKA IZ ROGA
V AVSTRIJSKIH GOZDOVIH**

• Aktualno:

VROČE POLETJE

• Premiki:

LETO DNI KASNEJE

• Nove novičke:

V PRIČAKOVANJU CARINIKOV

BIRMA V ZELENi KATEDRALI

• Okrogla miza:

ZA PRAVIČNO LASTNINJENJE

• Naša gostja:

MARIJA ARKO

• Šport:

**KOMOČAR OSTAJA
V AVTOBUMU**

• Vaš intervju:

JURIJ & JURIJ RUDEŽ

• Razvedrilo:

NAGRADNA KRIŽANKA

FRIZERSKI, KOZMETIČNI
IN PRODAJNI SALON

Angelika

Trg 25. maja, SODRAŽICA

- MODEREN NAKIT IZ ZLATA
IN SREBRA
- TORBICE
- ŽENSKI IN MOŠKI PASOVI
- SONČNA OČALA SVETOVNO
ZNANIH PROIZVAJALCEV

POSEBNA PONUDBA:

**ELMAG MK 75 –
ELEKTROMAGNETNIM POLJEM
DO ZDRAVJA**

*(za vse bolezni sodobnega časa: glavoboli,
migrene, bolečine v hrbtnici, revma-
tična obolenja, motnje v cirkulaciji – ar-
terijske in venske...)*

 ČEVĽJARSTVO
PLETKA d. o. o. Šeškova 16
(pri trgovini
Avodcli) Kočevje,
tel. 853-565

- hitro popravimo vse vrste obutve
- prodajamo obutev, vseh vrst nogavic, usnjene
galanterije in vseh vrst modnih dodatkov
- komisijska prodaja predvsem otroške obutve

Del. čas: od 8.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00,
sobota od 9.00 do 13.00

**PRIČAKUJEMO VAŠ CENJENI OBISK.
PRESENECENI BOSTE NAD UGODNIMI
CENAMI!**

TRGOVINA HANI

Šeškova 33, Ribnica, tel. 864-447

IZKORISTITE

10. dnevni zamik čeka za nakup nad 1000 SLT.

Vsak dan sveža zelenjava

Posebna ponudba ob petkih!

- sveža govedina
- domače klobase

CEMENTNA GALANTERIJA

Gole Danijel, Šalka vas 49/A, Kočevje, tel.: 853 - 862

IZDELUJEMO:

- brušene teraco okenske police
- cvetlična korita
- montažne kompostnike

stopnice

balkonske robnike

NAŠI IZDELKI SO FUNKCIONALNI, LEPI IN
TRAJNI.

SE PRIPOROČAMO!

FRIZERSKI SALON

" DANICA "

Šeškova 3, Ribnica
tel.: 860 - 588

**VAM NUDI SVOJE USLUGE
PO UGODNIH CENAH VSAK
DAN**

**NOVO:
BIO TRAJNA!**

od pon. do pet.
od 8. - 12. in 16. - 19. ure
v sredo od 8. - 14. ure
v soboto od 8. - 12. ure

**GRADBENO,
TRGOVSKO IN
GOSTINSKO
PODJETJE**

61330 Kočevje, TZO 50 tel/fax: (061) 853 850

PO UGODNIH CENAH VAM NUDIMO:

- Izdelovanje projektne dokumentacije za vse vrste
stanovanjskih hiš, poslovnih prostorov, prizidkov,
lesenih lop, drvarnic in drugo
- Gradnja stanovanjskih hiš, poslov. prostorov,
prizidkov, brunaric
- Adaptacije, rekonstrukcije raznih objektov
- Vzdrževalna dela objektov in urejanje okolice
- Posredovanje in nadziranje obrtniških in
instalacijskih del

- ✎ izvajanje in vzdrževanje vseh vrst
elektroinstalacij
- ✎ popravilo ročnega orodja
BLACK & DECKER, ISKRA
za popravilo ročnega orodja dajem
3 mesečno garancijo

Oglasite se v Prapročah 2, 61316 Ortnek
tel: 861-498

Uvodnik

KISLE KUMARICE

Nastopil je čas "kislh kumaric". To je v novinarskem žargonu čas počitnic, v katerem je zaradi razredčenega javnega dogajanja dobra vsaka novica, pa če je še tako za lase privlečena.

Vse leto smo vestno lovili tiste prave novice in prav pred najbolj vročim poletjem se jih je nabralo toliko, da skoraj nismo vedeli kam z njimi. Dan, dva pred zaključkom redakcije smo se odločili, da bomo zaradi ogromno informacij, ki se jih je nabralo tik pred sezono "kislh kumaric", zadnjo julijsko številko združili s številko, ki jo držite v rokah in pred vami so dvojne NOVE NOVICE. Če le niso predebele, jih vzemite s seboj na dopust. Lahko se z njimi pohvalite pred znancem ali sorodnikom, lahko pa vam pridejo prav v nujnih primerih pri kampiranju ali izletu v naravo, kjer je košček papirja zlata vredna pridobitev civilizacije....

Čez mesec dni se vidimo, v tem dopustniškem času pa vam želimo redne plače (kakršne koli že so), obilo počitka (če ste vse leto delali), dosti dela (če nanj čakate), obilo sonca (pazite se ozonskih lukenj!), dosti moče (za vaš vrtiček ali polje) in čim manj slabih novic.

UREDNIKA

OBVESTILO

OBVEŠČAMO VSE NAROČNIKE, REDNE IN OBČASNE BRALKE IN BRALCE NOVIH NOVIC, DA BO NASLEDNJA (32) ŠTEVILKA IZŠLA 7. AVGUSTA.

MALI OGLASI

ZX Spektrum 48 k z joystickom, tipkovnico, 18 kasetami in vsemi priključnimi kablji prodam za 150 DEM. Tel.: 061/863-254.

VSEBINA

PREMIKI: Premiki na našem koncu

AKTUALNO: Vroč poletje

NOVE NOVIČKE: S 4-dnevnim

štrajkom podkrepili odločnost;

Na priučevanju 40 delavk;

V pričakovanju carinikov;

Župan v vlogi "botra";

Športna zveza pripeljala pomoč beguncem;

Birma v zeleni katedrali

ČRNA KRONIKA: Z motornim kolesom v smrt

SKUPŠČINA: Povečati odstrel

divjadi in omiliti nadzor voznikov

VAŠ INTERVJU: Jurij & Jurij Rudež

NAŠA GOSTJA: Marija Arko

NARAVA: Medvedka iz Roga v avstrijskih gozdovih

ZGODOVINA: Cerkev in slovensko-nemški odnosi na Kočevskem

PREJELI SMO

KNJIGA: Knjige iz Argentine končno prispele

ŠPORT: Komočar ostaja, prihajajo okrepitev;

Nogometni spektakel

Ribnica : Toronto

POSLOVNE STRANI

NAGRADNA KRIŽANKA

NOVE NOVICE

NOVE NOVICE izdaja PROZA d.o.o., Ribnica. Glavna in odgovorna urednica: Darja D. Hafnar. Novinar in lektor: Stane Hafnar. Tisk: Tiskarna Tone Tomšič, Ljubljana. Organizacija: Luxuria d.o.o., Ljubljana. Po odločbi Ministrstva za informiranje št. 23/92 sodi časopis NOVE NOVICE med proizvode informativnega značaja in se zato plačuje 5 % prometni davek, ki je vračunan v ceno časopisa. Polletna naročnina 696 SLT. Naslov uredništva: Vrtnarska 2, Ribnica. Poslovni čas od 8.00 do 10.00. Tel. 861-765 med poslovnim časom, ostalo 861-704. Žiro račun: NOVE NOVICE 51310-685-1349.

VROČE POLETJE...

Poletje je čutiti na vsakem koraku in marsikoga je začelo nezadržno vleči na morje. Že lanska poletna sezona je bila morska le za redke srečneže, saj si večina Slovencev morja niti želela ni zaradi posebnih (vojnih) razmer, ki so takrat v marsikom ubile vse počitniške strasti. Torej si je le malokdo privoščil počitnice ob morju, kakršnih smo bili vajeni prejšnja leta.

Kako daleč pa je letos morje za povprečnega Slovenca? Že aprila, ko smo šli prvič v 'izvidnico' na portoroško riviero, pa so nas cene nočitev v hotelih, apartmajih in bungalovih dobesedno zabrisale ob tla. O cenah uslug s popolno oskrbo nam ni bilo potrebno niti spraševati, z malo bujne domišljije in obilice znanstvene fantastike si lahko vsak sam izračuna, koliko bi ga 'koštal' desetdnevni polni penzion v portoroškem hotelu Bernardin. In če to številko pomnožiš s člani družine... Opozarjamo, da so cene navedene v markah, da ne bo pomote!

Če bi bile v tolarjih, bi še nekako šlo...

Naj za tolažbo omenimo, da v ostalih obmorskih kompleksih ni kaj prida drugače, seveda velja to za slovenske objekte. Skoraj verjeti ni mogoče, kako se le nekaj deset kilometrov stran od naših turističnih metropol, samo mejo s Hrvaško moroš prestopiti, stanje dostopne turistične ponudbe spremeni. Ob tem, da smo šli najprej skozi slovenski cenovni šok, se nam na Hrvaškem zdi vse zastoj! Cene polnih penzionov za celotedensko družinsko bivanje v hotelih A kategorije mejijo že na neverjetne... Kljub večji

vojni nevarnosti na Hrvaškem mislim, da se bo večina odločila za variante, ki so najbližje našemu standardu...

Človek pa se ne more ogniti strašansko slabemu občutku. Mar se slovenski obmorski gostinci res ne zavedajo, kako malo Slovencev si lahko privoščijo njihove usluge? Se hočejo morda prav na hitro otresti naše tradicionalne tretjerazrednosti, ko so k nam hodili počitnikovat nižji sloji z zahoda? Se mar bojijo, da bi pridrli vsi Slovenci na našo obalo, saj bi bili potem tisti ubožni trije kvadratni cm, kolikor menda pripada plaže vsakemu od nas, odločno premalo? Ni strahu, da bi se to zgodilo. S svojimi cenami so nas prepričali, kam sodimo! (Na jug!)

Kdor ni že po naravi hazar-

derska duša, pa še precej avanturistična povrhu, si počitnic na Hrvaškem ne bo privoščil. In če mu denarnica ne dovoljuje slovenskega morja, se bo začel nehote ozirati po svoji bližnji okolici. Kje bi lahko tu, v bližini, človek v miru preživel nekaj počitniških dni, ne da bi se pri tem 'zapufal' do konca leta? Takoj pade v oči: BAZEN v centru mesta! V vseh večjih in manjših krajih se da krasno pretolči čez poletje, če preživiš vroče dni ob bazenu. Tako v Ribnici kot v Kočevju je nedopustno, da bazena samemvata. Otroci se na bazen v bližini niti spomnijo ne več, saj so jih verjetno že dovolj zgodaj podučili, da je določene stvari bolje odmisli, kot pa se praskati tam, kjer te ne sme srbeti.

Ob verjetno kar upravičeni trditvi, da bo le malo mladih doživljalo razkošja naše mondene obale, bo prav kmalu postala logična posledica zadnjih let razmah neprevalecev. In to vkljub

bazenu, ki ga premore rojstni kraj! Res, o bazenu je bilo že dosti govora, naštetih ne vem koliko nepremostljivih problemov (jasno, da je problem predvsem denar - vse skupaj je **PREDRAGO!!!**), vsem se po malem dozdeva, da je bazen ena večjih zgrešenih investicij pri nas. In pri tem naj ostane!!!

Ni res! Storite že kaj z njim, odgovorni! Podrite ga, preuredite v telovadnico, sauno...Naredite že karkoli,

da boste pokazali, da vam je mar! Najslabše je to, kar je zdaj. Bazen je in bazena ni!!! Predlagamo, naj se BAZEN, tako ribniški kot kočevski, odda v najem **PRIVATNIKOM!!!** Nas prav zanima, kako bi z njim ravnal človek, ki bi bil od njega finančno odvisen! 'Probat ni greh!' pravijo ljudje. Morda se 'čudeži' zares dogajajo? Ali pa bi se namesto te besede lahko uprabila tudi kaka druga?

Darja D.H.

Leto dni kasneje

PREMIKI NA NAŠEM KONCU

Teze o tem, ali so se pred letom dni tudi na našem koncu dogajali zgodovinski premiki, prepuščamo zgodovinarjem. Vsekakor pa se je nekajdnevno vojno stanje globoko zasidrilo v zavesti slehernega, ki je vanjo zakoračil vsaj korak globlje kot njegov sodelavec ali sokrajan. Janševi Premiki in številni zapisi po časopisih to vojno izkušnjo tehtajo in razvrščajo predvsem politično, čeprav je namen marsikaterega zapisa morda prej čisto psihološka potreba po podoživljanju stresnih situacij in nekakšnem očiščenju. Brez velikih ambicij, da bi se igrali zgodovino, politiko ali celo psihoterapijo smo bolj v želji, da sledimo memoarskim trendom, zaprosili za kratke spomine na vojne čase politika, novinarko in častnika TO.

MIHAEL PETROVIČ,
predsednik SO Kočevje

«Ko pregledujem starejše dokumente sem presenečen, koliko časa pred izbruhom vojne so se pri nas že začeli zapletati. 17. maja 1990 me je po vrnitvi

iz Ljubljane obvestil načelnik Oddelka za SLO Tone Krkovič, da so dopoldne prepeljali orožje TO v vojašnico. Že naslednjega dne se je sestal svet za SLO in zahteval vrnitev orožja, hkrati pa obsodil ravnanje čisto konkretnih ljudi v vodstvu tedanje TO. Ko je zahteve in obsodbe naslednjega dne potrdila še skupščina, je bilo takrat prvo in edino tovrstno dejanje v Sloveniji. Zvečer pred kamerami na TV Dnevniku mi je bilo zato pošteno vroče. Na kočevskem štabu TO se je tedaj začelo dvojno vodstvo, saj smo izgubili zaupanje do poveljnika, ki je bil lojalen do predpostavljene do take mere, da je predal orožje vojski. Do njegove formalne razrešitve je prišlo šele konec novembra 1991, sam pa sem bil ves ta čas v dvojni vlogi, saj mu je bilo treba preprečiti vpogled v dogajanja v njegovem lastnem štabu. Pozneje je skušal svojo odgovornost zmanjšati s po mojem mnenju lažjo, da je tudi Krkovič vedel za ukaz o predaji

orožja in da je tudi on ni preprečil.

Napetost je bila v Kočevju med vojno velika, po nekih načrtih naj bi bilo Kočevje celo strateški cilj. V ceter za informiranje je prihajalo na kupe dezinformacij, ki so napopale delo specialcem in so se večinoma izkazale za lažne. Predvsem sem skušal usklajevati delo raznih organov in vzpostaviti opazovalno mrežo, da ne bi bilo treba toliko truda vlagati v preverjanje informacij. Sodeloval sem tudi v nekaterih pogajanjih z JA v Ribnici, kjer sem se kmalu zavedal, da s kratkimi 30 minutnimi pogovori ne bo možno veliko doseči. Z ribniškim županom sva zagovarjala tezo, da se razmer nerazumno ne zaostruje, zato sva doživela nekaj očitkov in zamer na obrambnem ministrstvu. Tega stališča ne obžalujem, saj sem komandanta Liliča imel za človeka z velikimi kvaliteta, kar pa bi težko trdil za večino drugih.

Pisnih dokumentov iz tega obdobja je malo in čeprav pisane raznih spominov o tem obdobju ni zlonamerno, je subjektivno gledanje na ljudi in dogodke lahko za marsikoga nehote tudi boleče.“

MOJCA SKENDER, **novinarka RTV Slovenija**

“Kot antimilitarist sem se ob izbruhu vojne znašla v čudni situaciji. V enem dnevu je bilo težko postaviti ločnico. V pomanjkanju časa za priprave sem se skušala obnašati profesionalno. Poznejše izkušnje so pokazale, da se nisem dovolj zavedala resnosti položaja. Radio je bil tedaj najbolj izpostavljen medij, zato so v kasarni do mene gojili še posebne antipatije. Do informacij je bilo težko priti pravzaprav na obeh straneh, zaradi tega je prihajalo do dezinformacij, ki so povzročale še dodatne težave. Ker ni bilo možnosti preveriti informacij na drugi strani, jim je bilo treba kar verejeti, čeprav mi je novinarski instinkt govoril drugače. Problem je bil tudi v tem, ker so se viri informacij izogibali prevzemati odgovornosti zanje.

Pri preverjanju dezinformacije sem se znašla celo v življenjski nevarnosti. Pri vratarnici kasarne sem se znašla v trenutku napada na kasarno. Iz navzkrižnega ognja (3 m od mene je bil ubit vojak) sem sem se rešila v rokav Bistrice, v katerem sem preživela 20 minut. To pa še ni bilo najhujše, resnično strah me je bilo nekaj dni kasneje, ko sem bila v kasarni z misijo dobre volje. Komandant me je sprejel vljudno in pripravljen na pogovore, nekateri pa so bili v jezi na novinarje pripravljene na vse. Kaj vse, se prav zave-

dam šele po grozotah, ki jih počenjajo v Bosni.“

ALOJZ ČEŠAREK, **območni štab TO**

“Že Kučanov zaskrbljeni obraz na proslavi mi je dal misliti, slutnje o najhujšem pa so se mi potrdile ob treh zjutraj, ko je nastopila borbena pripravljenost prve stopnje. Tedaj sem bil v funkciji načelnika štaba TO, čeprav je bil na istem položaju tudi profesionallec. Iz tega obdobja mi je najbolj ostalo v spominu pogajanje z vojsko, ki sem se ga v takoj po zapletu z barikadami udeležil sam. Dogovorjeno je bilo, da se pred barikadami sestaneta delegaciji iz kasarne in iz TO. Ko sem prišel do kasarne ni bilo s strani JA nikogar, kmalu pa se je prikazal do zob oborožen dežurni oficir, ki mu je od nervoze lice kar trzalo. Takoj je začel psovati in opozoril sem ga, da sem tudi jaz zamerljiv človek. Potem je le poklical nekoga, ki me je odvedel do Liliča,

kjer sva si povedala vsak svoje. Nasprotna stran je vztrajala, da umaknemo barikade, jaz pa sem jim dopovedoval, da nimamo takšnega povelja. Zahteval sem nazaj dvigala, ki so jih zvelikli iz barikad v kasarno. Apeliral sem na njegov dolgoletni staž v Ribnici, ki je postalo tudi njegovo mesto in se hotel po človeško pogovoriti. Konec dogovora je bil, da ne bodo streljali, če tudi mi ne bomo. Ko sem odhajal iz kasarne čez most nisem bil povsem prepričan, če ne bo kljub temu kaj priletelo za mano. Na mostu me je slovenski oficir JA vprašal, kakšna je situacija. S čisto suhimi usti sem mu svetoval, naj ne odlaša predolgo.

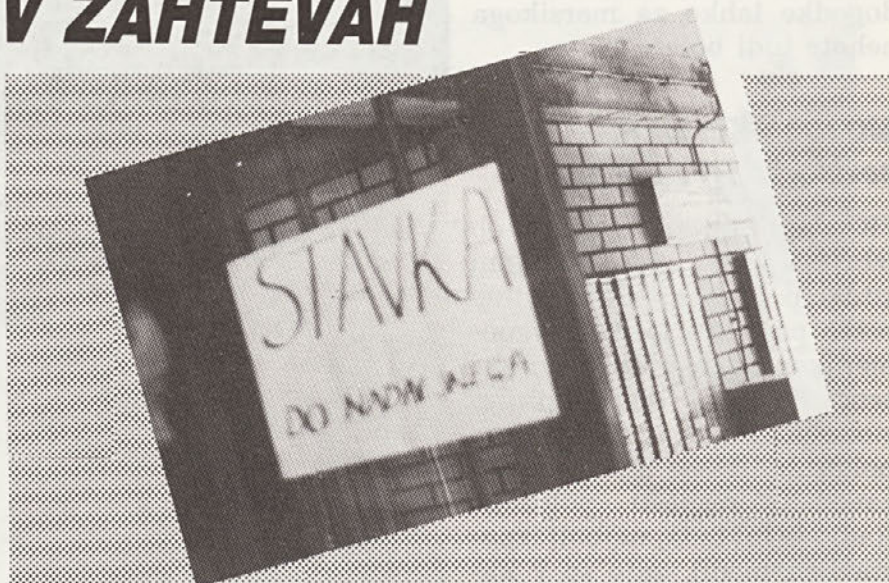
Udeleževal sem se tudi nadaljnjih pogajanj, ker iz lastnih izkušenj vem, da so v vsaki vojni tako jastrebi kot golobi. Tedaj sem bil v vlogi tudi člana predsedstva skupščine, vojna pa je zalotila našo družino razpršeno po raznih koncih, zato so bili tisti časi res preizkušnja za živce.“

Riko

S 4-DNEVNIM ŠTRAJKOM PODKREPILI ODLOČNOST V ZAHTEVAH

V Riku je bil med ponedeljkom, 29. junija in četrtkom, 2. julija, organiziran generalni štrajk. Skoraj 1300 delavcev je z dosledno izvedbo stavke po vseh stavkovnih pravilih pokazalo, da na zagotovila o njihovi socialni varnosti niso pripravljeni čakati v nedogled.

Stavkovni odbor se je v času stavke neprekinjeno pogajal z vodstvom podjetja za izpolnitev stavkovnih zahtev, ki so jih povzeli neposredno od nezadovoljnih delavcev. V njih je bila prisotna predvsem skrb za zagotovitev dela in socialne varnosti delavcev, ki jih po njihovem mnenju najbolj odgovorni vodja marketinga skupaj z v.d. direktorjem in njegovim pomočnikom, Rikostroja, niso sposobni zagotoviti. Zahtevali so njihovo razrešitev s funkcij, vendar se je pozneje v pogajanjih izkazalo, da se jim mandati iztečejo v juliju in da bo po sprejetju statutov novih d.o.o. zamenjava oprav-

ljena po rednem postopku. Zahteva po izplačilu celotnih majskih plač je bila izpolnjena z izplačilom druge polovice plač 2. 7. ob 13. uri. Takrat pa je bila tudi formalno razglašena prekinitvev stavke. Zahteva po 40 % povišanju plač je ostala, vendar naj bi se jo upoštevalo šele pri junijskih plačah. Sindikat je dosegel tudi nadzor nad sestavljanjem list časovnih tovarniških viškov delavcev, ki ga jim zagotavlja tudi pa-

nožna kolektivna pogodba, saj je tovrstno delo aktualno prav v dneh po prekinitvi stavke. Po najbolj črnogledi verziji, ki upošteva trenutni presek stanja, naj bi bilo dela namreč le za 300 zaposlenih. Na sindikatu opozarjajo, da so take ocene nerealne in da bi se moralo najti v tem trenutku dovolj dela za več kot 500 zaposlenih. Riko z javnim razpisom, objavljenim v časopisju, že išče tudi novega generalnega direktorja.

Trikon

NA PRIUČEVANJU 40 DELAVK

O velikih potrebah po priučenih šiviljah smo pisali v eni prejšnjih števil, vendar so bile v številki okrog 100 zajete predvsem potrebe zasebnih podjetij. V začetku julija pa je kočevski Trikon izven teh načrtov v sodelovanju z obema zavodoma za zaposlovanje sprejel na štiri in pol mesečno priučevanje 40 delavk, ki jim po uspešnem priučevanju nudi tudi zaposlitev.

Vse delavke so na zavodu prijaviteljne kot čakajoče na delo, opravile pa so tudi test glede ročnih spretnosti in koncentracije. V programu so kriteriji, ki jih bodo morale zadovoljiti pred redno zaposlitvijo in vključujejo tako količino kot kvaliteto opravljenega dela. Potrebe po zaposlovanju so se pojavile zaradi nove investicije

v vrednosti skoraj pol milijona mark, ki bo opravljena v pogon do konca priučevanja. Hlače iz Trikonove matične tovarne gredo izključno v izvoz, kjer imajo že dolgoletne partnerje. Kljub temu, da jih tako kot vse tekstilce pesti nizek devizni tečaj, direktor Janez Pezdirc ocenjuje, da so njihove potrebe po zaposlovanju povsem

realne. Še posebej, ker za novoza-poslene ne bodo dobili sredstev iz sklada 1000 novih delovnih mest, temveč le 30 000 SIT na delavko za stroške priučevanja. Letos so sprejeli tudi 12 novih pripravnic iz kočevske tekstilne šole, tako da Trikon na našem koncu na področju zaposlovanja vsekakor prednjači.

Špedicija in carinarnica v Ribnici nared

V PRIČAKOVANJU CARINIKOV

Nobenega dvoma ni več v to, da bo Ribnica res dobila carinarnico. Prostorji so pripravljene in 1. julija so se v njih in sosednjih Interevropinih že zbrali predstavniki carinarnice ter špedicije obeh občin, železnice in seveda gospodarstva, ki jim je vse skupaj pravzaprav namenjeno.

Da je carinarnica v tem koncu res velikega gospodarskega pomena, dokazujejo študije, s katerimi so dokazovali že nekdanji Jugoslaviji, da bi z njeno lokacijo na našem koncu prihranili vsaj 1 milijon mark

letno. Nova oblast ima za decentralizacijo carinarnic očitno več posluha, zato je ustanovitev ribniške enote podprla do te mere, da bi že lahko začela delovati, če... Če se ne bi zataknilo pri kadrih, saj je ministrstvo zamrznilo zaposlovanje na tem področju. Vili Belovič, pomočnik direktorja carinske uprave, je sicer omenjal napore, ki jih vlagajo v zagotovitev carinikov, vendar konkretnega datuma otvoritve ni mogel jamčiti. Poudaril je še velik pomen špedicije pri delu carinarnice, tu pa so svoje interese na našem koncu razkrili tudi predstavniki Interevrope, ki so poudarjali svoje transportne storitve in agencijske posle v prometu. Z njihovo lokacijo v Ribnici se bodo približali blagu, veliko pa si od obeh obeta tudi v našem koncu po krivem zapostavljena železnica. Špedicija in carinarnica namreč gostujeta v njenih prostorih, Inles pa je svoj razstavni salon umaknil v zastekljeni peron železniške postaje. Julijski sprejem se je zaradi omenjenih kadrovske težave iz otvoritve sicer prelevil v 'pripravo na začetek poslovanja' carinarnice in kot tak pomenil tudi obliko pritiska na ministrstvo, da zagotovi vse pogoje za pravi začetek.

“TRIKON“ Kočevje objavlja

JAVNO DRAŽBO za prodajo prostega stanovanja v Kočevju in sicer:

enosobno stanovanje v Kidričevi ulici 3, pritličje velikost 36,45m², izklicna cena je 22.060 DEM (primerno za lokal).

Termin dražbe: 16. 7. 1992 ob 8. uri
Kraj dražbe: Kočevje, Reška cesta 16, sejna soba.

Pogoji: Na javni dražbi lahko sodelujejo fizične in pravne osebe. Predstavniki pravnih oseb morajo predložiti pooblastilo, fizične osebe pa

potrdilo o državljanstvu. Pred začetkom javne dražbe morajo ponudniki pri blagajni na kraju dražbe vplačati varščino v višini 10% od izklicne cene stanovanja. Uspeli ponudnik mora skleniti pogodbo o nakupu v 3 dneh po končani dražbi in kupnino v celoti plačati v 8 dneh po sklenitvi pogodbe.

Varščino in kupnino je treba vplačati v tolarški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plači-

la. Če uspešni ponudnik ne bo plačal celotne kupnine v določenem roku, bomo prodajo razveljavili, varščino pa obdržali.

Prometni davek in vse druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec. Dražba bo potekala po načelu "videno - kupljeno".

Ogled stanovanja je mogoč vsak delovnik od 8. do 9. ure, vendar se je treba najaviti v splošnem sektorju, tel. 061/853-322.

Oer-Erkenschwick - Kočevje

ŠPORTNA ZVEZA PRIPELJALA POMOČ BEGUNCEM

Večletni stiki kočevske ZTKO in Športne zveze nemškega mesta Oer-Erkenschwick so iz športnega sodelovanja prerastli tudi na humanitarno področje. Tako je njihova delegacija pripeljala v petek, 3. julija, kočevskim beguncem kamion pomoči, ki so jo zbrali v zbiralnih akcijah od letošnje velike noči.

Prav za veliko noč so bili njihovi športniki zadnjič v Kočevju in se ponudili, naj jim iz Kočevja javijo, če bodo karkoli potrebovali. Le nekaj dni za tem je v Kočevje prispelo večje število beguncev in športniki iz Erkenschwicka so se takoj lotili dela. Zbrali se več kot dve toni pomoči v hrani in obleki, pripeljano blago pa so razdelili v sodelovanju z Rdečim kržem in Rdečim polmesečem, ki tudi v Kočevju vse bolj sodeluje v skrbi za begunce. Tako kot vedno, kadar

gre za sodelovanje med obema mestoma, je bil pri oranizaciji pomoči nepogrešljiv gospod Ernst Saland, ki goji tesne stike s Kočevjem tudi na političnem in zasebnem področju, saj je tukaj do nedavna živel njegov brat. Delegacija iz Nemčije si je po raztovoritvi

pomoči ogledala še begunski center in obiskala dve begunski družini, ker pa z akcijo predvsem v zbiranju zdravil in medicinskih pripomočkov nameravajo nadaljevati, so imeli s sabo kar dva novinarja tamkajšnjih lokalnih dnevnikov.

Novorojeni begunček

ŽUPAN V VLOGI "BOTRA"

Ribniški begunski center je pred dnevi dobil novega stanovalca. Tamkajšnja begunka je rodila deklico, ki ji je 3. julija prišel za "botra" ribniški župan Franc Mihelič.

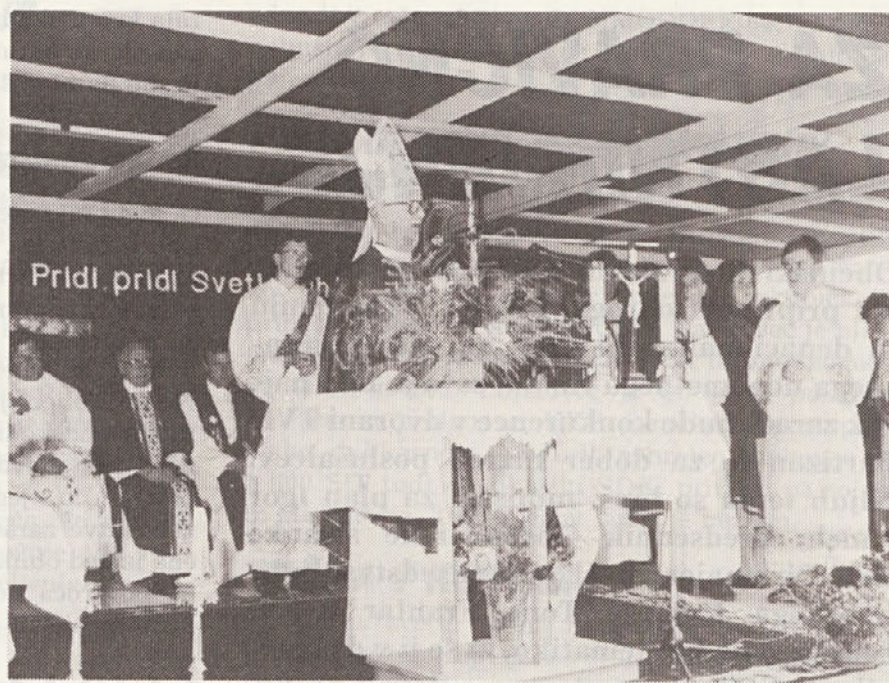
Botra seveda v narekovajih, saj bo Elma - Elizabeta, kakor je mati Munira Fučakovič iz vasi blizu Žvnic dala ime svojemu tretjemu otroku, imela pravi krst po muslimanskem običaju šele ob svojem prvem rojstnem dnevu. Kot se za "botra" spodobi, je Elmo obdaraval z zlato verižico. Novorojenka ima v centru sicer dobre pogoje za bivanje od zibelke do vozička, mati pa bi si želela le še redno zagotovljena dodatna obroka hrane. In seveda to, da bi za veselo novico izvedel njen mož, s katerim je izgubila vse stike 15 dni pred rojstvom hčere. Mi pa čestitkam dodajamo še željo, da bi bil pravi krst ob Elminem prvem rojstnem dnevu opravljen že v domači vasi.

Kočevska Reka

BIRMA V ZELENIM KATEDRALAM

V nedeljo, 21. junija, je na mestu, kjer je v Kočevski Reki do leta 1939 stala cerkev, ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar potrdil v veri 15 birmancev. S tem dejanjem se ta kraj vrača iz posebne zaznamovanosti v normalno slovensko okolje. Birma je bila tudi priložnost za razgovore pred in po maši, ki so se sukali predvsem okrog nove farne cerkve. Nadškof Šuštar se je srečal s kočevskim županom Petrovičem, predsednikom KS Kočevska Reka Gabričem, direktorjem Snežnika Lenassijem in komandantom specialne brigade Krkovičem.

Že sama udeležba na pogovorih kaže, da so se v prizadevanje za gradnjo cerkve vključili vsi pomembnejši možje v tem okolju. Prepričati je potrebno le še državo, da bi z izgradnjo nove cerkve "vsaj simbolično poplačala dolg do tistih 98 kočevskih cerkva, ki jih je iz 'strateških' razlogov dal porušiti prejšnji režim", kot je rekel

kočevski župan. Bogomir Štefanič je že domenjen za razgovor na to temo z dr. Pučnikom, saj so načrti za cerkev že narejeni in odobreni na škofovski ravni. Beseda je nanesa tudi na odrezanost Osilnice in nujnost njene cestne povezave s Kočevsko reko. Cesta v Zgornjo kolpsko dolino in farne cerkev bosta naredili Kočevsko Reko tudi za pomembno lokalno središče obkolpskih krajev, ki se vse bolj zavzemajo za lastno občino.

5. junija se je kljub številnim novim mašam po vsej Sloveniji zbrala precejšnja množica tudi na drugi obletni maši za žrtve vojnih in povojnih zločinov v Kočevskem Rogu. Nadškof Šuštar je ponovno pozval k priznanju krivde, spravi in odpuščanju kot najvišjim človeškim vrednotam.

Foto Toni

ZA PRAVIČNO LASTNINJENJE

Občinski in krajevni odbor SKD Ribnica sta pripravila okroglo mizo o lastninjenju in denacionalizaciji prav na večer evropskega nogometnega finala, zato je bilo najbrž zaradi hude konkurence v dvorani TVD Partizan le za dober razred poslušalcev. Kljub temu so bivši minister za plan Igor Umek, predsednik Gospodarske stranke Edo Pirkmajer in član predsedstva ljubljanskega Demosa Tone Frantar uspeli zgoščeno podati tematiko, ki se ji v drugačnih okoliščinah ne utegnemo dovolj posvetiti.

Investicijski skladi privlačnejši kot notranje delnice

Igor Umek je svoje obdobje v vladi povzel z besedami, da niso zganjali revolucije temveč osvobajanje izpod Jugoslavije, danes pa potekajo boji za upravljanje s Slovenijo. V obdobju z visoko inflacijo ni bilo mogoče začeti zdravega gospodarskega razvoja, opraviti lastninjenje, privabiti tujega kapitala in začeti s sanacijo bank. Pri lastninjenju gre za vprašanje, kdo bo podjetja dobil v roke: ali upravljalški sloj, ki se je oblikoval v preteklosti, ali ljudje. Po njegovem bi bilo bolj pošteno, če bi začeli znova, saj bi si bilo po Mencingerejevem predlogu zakona že z 10 % kapitala mogoče zagotoviti večinski delež v podjetju in s tem pravico do razpolaganja z vsem v prihodnosti ustvarjenim profitom. Tako okorišča nje bi bilo možno le s politično podporo, usoda 40 tisoč milijard mark vrednih podjetij pa odvisna od zapisane pike ali vejice v zakonu. SKD v pogajanjih o lastninski zakonodaji vztraja pri tem, da se 30 % delnic razdeli delavcem, 30 % v investicijske sklade, 20 % delnic naj bi šlo v prosto prodajo, 10 % v pokojninski sklad, 10 % pa v odškodninski sklad za denacionalizacijo. Delavcem bi svetoval prenos notranjih delnic podjetja v investicijske sklade, ki so varnejši in tržno prožnejši. Če je v podjetju prisotno delničarstvo zaposlenih v preveliki meri, se jih izogibajo tuji investitorji, ker pričakujejo, da bodo prevelik delež profita delavci pretopili v plače. Zmotno je tudi prepričanje, da je podjetje last le zaposlenih, saj delavcem omogočajo zaposlitev tudi vrteci in druga komunalna infrastruktura. Večje kmetijske farme pa po njegovem mnenju v Sloveniji nimajo prihodnosti, ker država ne bo subvencionirala

kmetijske industrije, pač pa zaradi razparceliranosti in ohranjanja krajine predvsem pridelavo hrane na manjših kmetijskih površinah.

Denacionalizacija ni zgolj vračanje

O ideji in poteh denacionalizacije je spregovoril Edo Pirkmajer. Pri denacionalizaciji naj bi ne šlo za vračanje lastnine na škodo javnih dobrin (šole, zdravstveni domovi), kakor tudi ne podjetij (zato 5 letna prehodna doba, v kateri bodoči lastnik lahko dobiva le najemnino brez upravljalških pravic). Nezadovoljen je z izvajanjem zakona, saj ni še zaživel odškodninski sklad, ki naj bi se polnil iz prodaje stanovanj in po uveljavitvi lastninske zakonodaje. Po njegovem je odvečen strah pred izubo zaposlitve zaradi denacionalizacije, saj je le ta ena izmed oblik zakonitega lastninjenja in kot taka ne povzroča nobene škode za razliko od divjega lastninjenja in špekulacij.

Okrogla miza o potrebah kočevskega šolstva

ŠOLO DOGRADITI ALI NA NOVO ZGRADITI?

Prostorska problematika kočevskega osnovnega šolstva je bila prisotna v skupščinskih klopeh predvsem kot dilema, ali zagotoviti v proračunu vsaj tretjino sredstev za obnovo Bračičeve šole ali pa ta denar porabiti raje za npr. sanacijo zdravstvenega doma. Prevladala je adaptacija šole, s tem pa so se odprle nove dileme, ki so prišle v javnost na okrogli mizi 23. junija v kočevski srednješolski dvorani.

Na okrogli mizi so se tako soočili zagovorniki adaptacije in nadgradnje osnovne šole Mirka Bračiča ter zagovorniki izgradnje nove šole. Tisti, ki so na kočevski občini odgovorni za porabo proračunskega denarja, so nerealnost razmišljanj o gradnji nove šole podkrepili s številkami. Adaptacija Bračičeve šole naj bi stala 105 milijonov SIT, v proračunu pa je zanjo zagotovljenih le 30 milijonov. Kako se s temi sredstvi lotiti gradnje nove šole, ki naj bi po izračunih stanovanjske direkcije stala okoli 400 milijonov tolarjev, zraven pa bi morali za adaptacijo Bračičeve šole najti še 70 milijonov SIT? Učitelji, ki jih bolj kot številke zanima skrb za normalnejše učne pogoje, so se zavzeli za gradnjo nove šole izven mesta ter za le najnujnejša dela na Bračičevi šoli. Arhitekt Rot je njihova prizadevanja podprl z bolj sprejemljivimi številkami, saj naj bi se novo šolo dalo zgraditi po njegovem že za okrog 5 milijonov mark.

USODNO NEUPOŠTEVANJE PREPOVEDI VOŽNJE

7. junija zjutraj je 38. letni voznik osebnega avtomobila L. S. vozil iz Livolda proti Kočevju. Zaradi neprimerne hitrosti je zapeljal na bankino, od koder ga je zaneslo na levo stran čez vozišče. Vozilo se je prevračalo po zeleni površini in obstalo v jarku. Voznika in sopotnika je pri prevračanju vrglo iz vozila, oba pa sta se zaustavila po 15 m na parkirišču gostilne Radar. Tretji potnik, ki se je vozil na zadnjem sedežu, je ostal v vozilu, vsi trije pa so bili zaradi pridobljenih poškodb prepeljani na UKC v Ljubljano. Voznik L. S. iz Kočevja je kasneje poškodbam podlegel. Iz primerjave policijskih zapisnikov je bilo tudi ugotovljeno, da so voznika tistega jutra, ko se je zgodila nesreča, že ustavili ljubljanski policisti in mu zaradi vožnje pod vplivom alkohola odvzeli vozniško dovoljenje. Ker voznik ukrepa očitno ni upošteval, se je nadaljevanje vožnje zanj tragično končalo.

Z MOTORNI KOLESOM V SMRT

13. junij je bil usoden za 29. letnega voznika kolesa z motorjem J. Ž. iz Hrvaške. Med pravilno vožnjo po svoji desni ga je pri Čačič presenetil na cesti osebni avtomobil s prikolico, ki je pripeljal iz smeri Osilnice in ustavil na njegovem voznem pasu. S prednjim kolesom se je zaletel v zadnji del avtomobila. Pri tem ga je odbilo v prikolico, kjer se je huje poškodaval na klopih, naloženih na prikolici. Odpeljan je bil na UKC, kjer je pozneje umrl.

SKOZI UTRIPAJOČ SEMAFOR V KRIŽIŠČE

19. junija dopoldne je v križišče Šolske in Kolodvorske ulice pripeljal voznik yuga S. D. iz Ljubljane in nadaljeval vožnjo v smeri proti Lepovčam, ne da bi se prepričal, če je cesta zaradi utripajočega semaforja prosta. Tedaj je privozil v križišče voznik tovornjaka O. F. in yugo je s prednjim delom trčil v zadnje kolo tovornjaka. Škode na vozilih je za 30 000 SIT, S. D. pa bo moral še pred sodnika za prekrške.

SPEČEMU IZMAKNILI ŽAROMETE

V zgodnjem jutru po koncertu v Sodražici je voznik osebnega avta B. K. iz Cerknice obvestil policista na terenu, da so mu med prenočevanjem v avtomobilu neznaci odvili in odnesli prednja žaromete. Čez noč je bil ob 8 000 SIT, za storilci pa še poizvedujejo.

VLOM V RAČUNALNIŠKI KABINET

22. junija zjutraj je hišnik OŠ Ribnica odkril vlom v šolo in o tem obvestil ribniško policijsko postajo, ki je zavarovala kraj vloma in poklicala delavce UKS Ljubljana. Neznani storilci so razbili steklo na vhodnih vratih in iz računalniškega kabineta

odnesli 7 računalnikov COMMODORE 64, 10 računalniških kasetarjev in en monitor. Za storilci še poizvedujejo.

PONAREJENA TISOČAKA TUDI V RIBNICI

22. junija so iz SKB banke v Ribnici obvestili policijsko postajo o odkritju ponarejenega bankovca za 1 000 SIT, ki ga je z dnevnim izkupičkom prinesla lastnica lokala KOCKA. Bankovec je bil v lokalu vnovčen prejšnji dan, vendar ni bilo mogoče ugotoviti izvora. Bankovec je bil proti potrdilu zasežen in poslan na UKS v nadaljni postopek. Teden dni kasneje so odkrili ponarejen bankovec za 1 000 SIT tudi na ribniški SDK, prinesli pa so ga iz Mercatorja. Tudi njegov izvor je neznan.

TRČILA V KOSTANJ

23. junija zvečer je na Bregu pri Ribnici zaradi prehitre vožnje zapeljala s ceste voznica yuga V. A. iz Kočevja. Trčila je v kostanj ob cesti in napravila na avtomobilu za 150.000 SIT škode. Zaradi prekrška bo podan tudi predlog k sodniku za prekrške.

NEPREVIDNO SPREMENIL SMER

Mladoletni voznik kolesa z motorjem Z. S. je med vožnjo iz Ribnice proti Bregu spremenil smer vožnje v trenutku, ko ga je prehiteval voznik osebnega avta S. F. iz Kočevja. Mopedist je padel na pokrov motorja in vozišče, zaradi poškodb pa je bil odpeljan v UKC.

V CERKVI UKRADEN DENAR ZAPILA

29. junija je ribniški župnik obvestil policijo, da je nezlec izvršil tatvino približno 4 000 SIT, v cerkvi poškodoval pozlačen križ in se povrh še onečedel. Z zbiranjem obvestil so policisti odkrili osumljenca L. D. in S. V., ki sta denar trošila za popivanje po Ribnici. Zoper tatova in skrunitelja cerkve bo podana kazenska ovadba na TJT v Kočevje.

VLOM V ŠPORTNI CENTER

Konec junija je bilo vlomljeno v klubski bife Športnega centra Ribnica. Vlomitelec je prišel v notranjost skozi zadnja vrata in vlomil tudi vrata bifeja, iz katerega je odnesel video rekorder Iskra ITT, radijski kasetofon in okrog 800 SIT gotovine. Za storilec še poizvedujejo.

ODKRILI PREKUPČEVALCA UKRADENIH AVTORADIJEV

Pri občanu iz Ribnice so odkrili 4 avtoradije, ki so bili ukradeni v zadnjem času in enega, ki ga je lastnik pogrešal že od lani. Zoper osumljene vlomilce bo podana kazenska ovadba na TJT v Kočevju, prikrivanja kaznivih dejanj pa je osumljen tudi omenjeni občan.

Zasedanje ribniške skupščine v spravljenih tonih

POVEČATI Odstrel divjadi in OMILITI NADZOR VOZNIKOV

Junijsko zasedanje ribniške skupščine je sovpadalo z državnim praznikom, predpraznične seje pa že po tradiciji potekajo v spravljenih tonih. Nekaj hude krvi je povzročila le nenadna uvrstitev ukinjanja zavoda OŠ Jože Petek na dnevni red, vendar so poslanci s preložitvijo odločanja o tej pobudi prebredli tudi to zagato.

Spravljen uvod

Poslanec SKD Anton Marolt je na začetku zasedanja poudaril, da so imeli občinski upravni organi pri pridobivanju soglasij za zidavo pri domači hiši do njega korekten odnos in da so presegli osebno zamerljivost, čeprav je na zadnjem zasedanju glasoval za nezaupnico. Hkrati se je predsednik skupščine Franc Mihelič zahvalil za pisne pripombe na skupščinsko gradivo, ki mu jih je prešnjega dne dostavil poslanski klub SKD, saj ta gesta kaže na resen odnos do skupščine. V tem ozračju so poslanci velikodušno spregledali nesklepčnost ZZD zaradi enega poslanca, ki naj bi sklepom dal potrebno veljavnost z naknadnim soglasjem.

O odstrelu divjadi

Poslanci so v gradivu dobili kar celoten plan odstrela divjadi na območju ribniške, kočevske in belokranjskih občin. IS je namreč ocenil, da je problematika odstrela preveč kompleksna, da bi Ribnico izdvajali od celote. Poslancev tudi ni uspel seznaniti z oceno škod na področju gozdarstva, kmetijstva in ekosistema, saj mu pristojne institucije niso dale odgovorov. Tako so poslanci iz kmečkih vrst vztrajali pri vsaj 50% povečanju odstrela, ki bi koristil tako kvaliteti divjadi kot tudi povečanju kmetijske pridelave. Alojz Češarek se je kot lovec uprl kritiziranju lovskih družin kar povprek glede plačila odškodnin, saj naj bi bila LD Ribnica kljub najtežjim pogojem najbolj vestna. Pri obravnavanju ribiških planov je poslanec Pahulje dal pobudo, naj država odkupi zemljišča ob vodotokih, da ne bo posegal v tamkajšnjo vegetacijo vsak lastnik parcel po svojo.

O lokalni samoupravi

Ribniški poslanci so se seznanili s pripombami na gradivo strokovne komisije o lokalni samoupravi.

Ribniška občina naj bi se tako razdelila na občino Loški potok, ki bi vključevala Drago in Travo, ter občini Sodražica in Ribnica. Skupščina je pooblastila sedanje KS, da lahko legitimno razpravljajo o tej temi ob zadržku, da posedujejo premalo informacij. Za koordinatorja KS z občino so izbrali Janeza Miheliča, načelnika oddelka za družbene dejavnosti, člana sveta KS Sodražica in ravnatelja OŠ v Loškem potoku. SKD Ribnica je že podprla ustanavljanje več občin, za kar si najbolj prizadevajo KO SKD Sodražica.

O beguncih

Ivan Gradič, novi upravitelj begunskega centra, je poslance seznanil z razmerami v njem. Med 355 begunci je 113 otrok, za njihovo oskrbo pa je preko javnih del zadolženih devet ljudi. Nujno bi potrebovali zaposlenega na RK, saj je treba opraviti ogromno dela, ki ni v pristojnosti begunskega centra. Kmetje so do 1.7. 92 vsak dan brezplačno prispevali po 150 l mleka, po tem datumu pa je organiziran odkup. Med begunci se občasno širi strah, da bo napadena tudi Slovenija, zato doživljajo strese, prisotne pa so tudi duševne bolezni. Zdravstveno stanje beguncev je zadovoljivo, slabo luč na center pa mečejo zanemarjeni objekti v okolici, ki bi jih moralo vsaj za silo spraviti v red obrambno ministrstvo.

O delu policije

Komandirju ribniške policijske postaje Jožetu Poštraku so poslanci zastavili kar nekaj kritičnih vprašanj: zakaj so potrebne tako pogoste kontrole voznikov na cesti; kaj je z mamili v Ribnici; zakaj se policisti zadržujejo v lokalih; zakaj so policisti pristranski do znancev, ki naredijo prekršek itd. Komandir je nanizal naslednje odgovore: čez Ribnico vodi magistralna cesta proti meji, zato policisti

opravljajo notranji nadzor, za katerega res še ni izdelanih strokovnih podlag, zato prihaja tudi do podvajanj pri pregledih vozil; uživanje mehkih drog je v Ribnici sicer prisotno, a ni kaznivo dejanje, preprodaje pa niso zabeležene; policisti bodo v lokalih prisotni še naprej, ker le tako lahko opravljajo preventivo in opravljajo naloge, za katere so

zadolženi; o pristranskosti svojih podrejenih ni seznanjen, za takšne primere mu je potrebno dati konkretno pismeno pritožbo. Poslanec je seznanil tudi z uspešnim odkrivanjem storilcev kaznivih dejanj v Ribnici, saj je odkritih kar 85 % le - teh (na UNZ Ljubljana pa le 51 %).

O denacionalizaciji

Na postopkih za denacionalizacijo delujejo kar štirje občinski uslužbenci. Doslej so bile opravljene štiri vrnitve zemlje, 20 odločb pa bo pravnomočnih v nekaj dneh. To pa je že več kot polovica vseh vlog, zato občinski organi ne sprejemajo očitkov, da se na tem nič ne dela. Poslanec Anzeljc iz Loškega potoka je predlagal, da se poslanci pridružijo pobudi za vrnitev zemljišč tudi vaškim skupnostim.

O gradbenih dovoljenjih

Izogibanje upravnim postopkom pri gradnji hiše je po mnenju poslanca Rusa posledica velikih cen

komunalnih prispevkov, saj si je za 400.000 SIT mogoče že zgraditi hišo pod streho. Po mnenju inšpektorice Jerbičeve je izogibanju kriva tudi neinformiranost o načinu pridobivanja gradbenega in lokacijskega dovoljenja. Za Andoljškovo črno gradnjo na Opekarski je bila izdana negativna lokacijska odločba, tako da je odločba o odstranitvi objekta pred izvršitvijo, občina pa bi morala za izvedbo teh del zagotoviti proračunska sredstva.

O skladu za obrtnike

Poslanci so brez pripomb sprejeli odlok o ustanovitvi Sklada za razvoj obrti in podjetništva Ribnica. Njegovo poslovanje bo vodil upravni odbor, ki ga imenuje IS, na začetku pa bo razpolagal s 6.000.000 SIT, ki bodo osnova za kredite po ugodnih obrestnih merah. Sklad naj bi ustvarjal dohodek tudi z lastnim poslovanjem, sprejeti pa bo potrebno še pravilnik za dodeljevanje sredstev obrtnikom in podjetnikom.

O posebni šoli

Zadnjo točko je uvrstilo predsedstvo na dnevni red le dan poprej, zato so poslanci brez gradiva poslušali argumente, ki jih je uslužbenka občinske uprave za družbene dejavnosti Oražmova nanizala v prid razveljavitvi odloka o ustanovitvi zavoda OŠ Jože Petek nasproti argumentom, ki sta jih proti takemu načinu odločanja na skupščini navedli delavki tega zavoda. Oražmova je navedla pritisk ministrstva, da se zaradi neracionalnosti posebna šola s svojima dvema oddelkoma priključi ribniški OŠ, delavnice za usposabljanje duševno prizadetih otrok pa Centru za socialno delo. Ravnateljica Černetova je pozvala poslance, naj s takimi sklepi počakajo do rezultatov analiz, ki jih je naročilo isto ministrstvo. Poslanci so sklepanje o ukinitvi zavoda predstavili na naslednjo skupščino.

Slavnostni zaključek

Republiški poslanec Franc Lovšin je ob zaključku skupščine v slavnostnem nagovoru orisal zgodovino prizadevanja Slovencev do lastne državnosti. Poudaril je potrebo po sožitju pripadnikov različnih ideologij in narodov v Sloveniji leto dni po vojnih dogodkih pri nas, saj vojna v soseščini kaže vso tragiko in pogubnost takih delitev.

Stane Hafnar

Jurij & Jurij Rudež

RUDEŽI BODO NA VRNJENIH POSESTVIH NADALJEVALI Z GOZDARSKO TRADICIJO

Rodbina Rudež je stoletje in pol v mnogočem zaznamovala gospodarski in kulturni utrip Ribnice. Tudi ko so njihove posesti prešle z nacionalizacijo v državne roke, se je med ljudmi skoraj pol stoletja o teh nekdanjih ribniških graščakih govorilo s prav posebno spoštljivostjo. Kolo zgodovine pa kot da se je za trenutek zavrtelo nazaj in zadnji lastnik Jurij pri tem ni držal križem rok. S sinom Jurijem mlajšim je uspel skoraj v celoti predložiti državi dolg do svojih prednikov in glede na to, da bodo rodbini Rudež v kratkem vrnjeni tudi trdni temelji njihove nekdanje veljave, je morda to tudi ena trdnejših osnov, na katero se utegne navezati v zadnjem času zelo omajana samozavest ribniškega človeka. Kot da bi se Jurija zavedala del te skoraj zgodovinske odgovornosti, sta preko vašega časopisa predstavila svoja občutja in hotenja. Upamo, da se bo breme njune odgovornosti porazdelilo med vse nas bolj, kot pa smo se čutili odgovorne za stotine in stotine ha brezimnega gozda in polj.

Gospod Rudež, vaši predniki so živeli v gradu. Ali se torej tudi v vaših žilah pretaka plemiška kri?

Jurij st.: Prvi Anton Rudež je prišel v Ribnico iz Kobje glave na Primorskem. Bil je posestnikov sin, ribniški grad pa je upravljal za grofa Kobencla, ki je živel na Dunaju. V začetku prejšnjega stoletja je Rudež vzel grad v najem in ga pozneje odkupil v zlatnikih. Družina Rudež je bila kmečkega porekla in čeprav smo pozneje postali posestniki in graščaki, plemiškega naslova nismo imeli nikoli. Glede na to, da smo bili vedno v zgodovini na slovenski strani tudi ni bilo možno dobiti častnega naziva, saj so bili npr. grofje ali baroni samo tujci. Naziv grof je za nas pomenil bolj žaljivko, ki so jo uporabljali tisti, ki so bili proti posestnikom.

Kljub temu so bili Rudeži v zgodovini pomembni možje in so imeli stike z znanimi osebnostmi tedanjega časa...

Anton Rudež je zbiral narodno blago, prav tako njegov sin. Zbirali so pesmi in se gibali v naprednih krogih. Tako je pesem Dve utvi Fran Levstik napisal v ribniškem gradu, Dragotin Rudež pa je bil pobratim Janeza Trdine.

Ste tudi vi živeli v gradu?

V gradu sem živel prvo leto svojega življenja, 1937 pa je oče grad prodal državi, tako da sem odraščal v vili na Ugarju. Na Ugar imam lepe spomine, vendar smo ga morali 42. leta zapustiti, ker je postalo preveč kočljivo - čez dan smo imeli v hiši Italijane, ponoči pa partizane. Preselili smo se v

Ljubljano, kjer sem začel s šolanjem, 1945 pa se je mati vrnila na Ugar, jaz pa sem hodil nazaj le ob počitnicah in vikendih. 1946 pa so nas vrgli ven, odvzeli vse nepremičnine in premičnine, vključno s pohištvom, jedilnim priborom in psi. Pustili so nam le eno hišo v zelo slabem stanju, ki smo jo pozneje po preselitvi v Ljubljano prodali.

Ste takratno nacionalizacijo občutili kot krivico ?

Takrat sem bil po očetovi smrti že dedič posestev in če izgubiš hišo z vsem, kar omogoča preživetje, je seveda hudo. Res da so bili nekateri pri nacionalizaciji preveč zavzeti, vendar kljub temu, da so v Ljubljani poznali moje poreklo, nisem utrpel večjih šikan. Ščasoma sem se z vsem skupaj pač sprijaznil.

Kako ste sprejeli možnost, da boste posestvo vendarle dobili nazaj ?

Glede na to, da me je mati izšolala z velikimi odrekani in da sem si pogoje za družino moral ustvarjati sam, sem v možnost denacionalizacije začel verjeti šele potem, ko se je tem že uradno govorilo. Tudi vloge sem oddal šele po sprejemu zakona o denacionalizaciji.

Kako ste se lotili zbiranja potrebne dokumentacije za vlogo ?

Gre za preko 50 parcel, zato je bilo precej dela za iskanjem po katastru in zemljiški knjigi. Ob nacionalizaciji je bilo mojega 1028 ha, od tega okrog 900 ha gozda. Oddal sem tri vloge: prvo za vrnitev gozdov, zemljišč in vile na Ugarju; drugo za žago na Inlesu, katere do 1/2 je bil lastnik moj oče; tretjo vlogo za vrnitev odvzetih premičnin, o katerih sem že govoril. Danes sem oddal tudi vlogo za strica Marka, ki ima poleg mene zakonite dediče v Argen-

tini in sicer sestro ter nečakinje. Pri dosedanem zbiranju potrebne dokumentacije ni bilo metanja polen pod noge. Pravnika nisem najel, pomagal je očim, ki je pravnik, pa tudi sin.

V kakšnem stanju je posest in kaj pričakujete od vaših vlog ?

Pričakujem, da bom dobil nazaj od 900 do 1000 ha gozda in drugih parcel razen nekaj tistih, ki so prešle v zasebno posest in zanje ne bom kompliciral. Na GG Kočevje pravijo, da so gozd lepo vzdrževali, sam pa stanja ne poznam, ker si še nisem uspel vsega ogledati. Lepo sodelujemo tudi s KZ Ribnica, z Inlesom pa še iščemo razne možnosti, ki bodo v obojestransko korist. Vilo na Ugarju je ministrstvo izpraznilo, kar po mojem tudi kaže na to, da jo nameravamo vrniti.

Kako se počutite zopet kot posestnik ?

Počutim se kot otrok, ki so mu odvzeli igračo in jo je pozneje dobil nazaj. Če tega ne bi bilo, bi bil upokojenec brez pravega motiva za ustvarjalno delo, saj sem se upokojil pred slabim mesecem. Nisem se še odločil, če se bom lotil tudi kmetovanja, saj nimam mehanizacije, prav tako pa bo tudi v gozdu še vedno delo tudi za GG. Lahko pa trdim, da zaradi dolgoletne gozdarske tradicije ni bojazni, da bi Rudeži ne znali upravljati z gozdom. Moj stari oče in oče sta bila inženirja gozdarstva, sam sem sicer po sili prilik ekonomist, sin pa se je tudi vpisal na gozdarsko fakulteto.

Kakšni so bili vaši dosedanji stiki z Ribnico ?

Pri nacionalizaciji so mi pustili 10 ha gozda, za katerega so skrbeli družinski znanci iz Zadolja, s katerimi smo bili v pogostih stikih. Obiskovali smo tudi dru-

žinsko grobnico v Hrovači, tesnejših stikov pa vsaj doslej ni bilo posebno veliko.

Kakšni so vaši konkretni načrti ?

Življenje me je izučilo, da ne delam načrtov za stvari, ki niso v mojih rokah. Najprej je potrebno počakati na rezultate denacionalizacije, ki bodo za nekatere vloge znani v mesecu ali dveh, na rešitve bolj zapletenih vlog pa bo potrebno čakati najbrž še precej časa. Potem bomo pa videli. V vsakem primeru pa bo potrebno začeti brez kapitala, saj v Ljubljani posedujem le stanovanje in manjši vikend na morju. Vem le to, da zemlje in gozda ne bom prodajal naprej.

Jurij mlajši, tako kot oče si se tudi ti kar naenkrat znašel na življenjski prelomnici ?

Jurij ml.: Letos sem bil zaradi odličnega uspeha oproščen mature na bežigradski gimnaziji, sicer pa se najbolj ukvarjam z računalništvom in jeziki. Tuje jezike sem izpopolnjeval že na Škotskem in na Dunaju, te dni pa se odpravljam za tri tedne na tečaj v Anglijo. Na gozdarsko fakulteto pa sem se seveda vpisal zaradi pričakovanj, da se bo v življenju kot kaže na gozd treba dobro spoznati.

Kaj pa boš s svojim poznavanjem jezikov ?

Les bo treba v takšni ali drugačni obliki tudi izvažati, pri tem pa mi je znaje tujih jezikov lahko v veliko pomoč.

Imaš kakšne stike z vrstniki iz našega konca ?

Na nekem raziskovalnem taboru sva se spoznala s kolegom iz Dan, več stikov pa bom z Ribnico imel v prihodnje, čeprav mi bo študij v Ljubljani kot kaže pobral večino časa.

Stane Hafnar

NAŠA GOSTJA

MARIJA ARKO

V zadnjem letu, predvsem pa v zadnjem času, se vse bolj uveljavlja mala trgovinica pod imenom Šolarček, ki jo na našem koncu pozna sleherni šolar. Pa ni naš namen, da bi pisali slavospeve tej trgovinici. Na tej strani vam bomo predstavili njeno lastnico **MARIJO ARKO**.

Na našem koncu je ni punce, ki bi se brez začetnega kapitala (tu so mišljena finančna sredstva) lotila samostojnega posla. S polno mero samozaupanja, energije, idej in dobre volje se je pred petimi leti vrnila iz Ljubljane, kjer se je izšolala in si pridobila prve izkušnje za delo, ki ga iz leta v leto uspešneje opravlja.

V današnji krizi delovnih mest, grožnji stečajev in negotovostjo zaposlitve v družbenih firmah (te so nas še ne dolgo nazaj prav 'crkljale' z zaposlitvami), bo to pisanje gotovo zanimivo branje za vse tiste, ki se šele odpravljajo na pot lastne uveljavitve, pa tudi za tiste, ki so že ali pa jim grozi skorajšnje 'čakanje'.

MARIJA si je začela pred petimi leti v prostorih, velikih borih 20m², v bivši očetovi delavnici urejati prostor, ki je s svojo prvotno podobo bolj malo spominjal na današnjo delavnico. V prvem letu, ko je bila njena delavnica zelo skromno opremljena, ko se je šele učila osnovnih zakonitosti, ki vladajo v svetu biznisa, ko bi jo najmanjša napaka v poslu lahko drago stala... V tem času so jo dvigovali otroci, ki so se iz vse soseske zbirali pri njej in radovedno opazovali, kaj nastaja izpod njenih rok. Sami so sodelovali pri delu tako, da so ji svetovali in marsikdaj tudi narisali tisto, kar se je potem pojavljalo na platnicah zvezkov... Marija se je namreč že od samih začetkov ukvarjala z

grafično pripravo za tisk in tiskovine. Stroji za tovrstno dejavnost pa niso mačji kašelj in Marija je ves zaslužek, ki je bil prvo leto bolj skromen, drugo leto pa že boljši, vložila v nakup strojev in v izboljšave svojih izdelkov.

V tretjem letu jo je želja po ekskluzivni predstavitvi svojih izdelkov pripeljala do prostorov bivše kurilnice na Vrvarski 3, ki jih je vzela v najem od Obrtne zbornice Ribnica, takratnega Obrtnega združenja Ribnica. Marsikdo v tistem času ni verjel, da se da iz tako majhnega prostora urediti tako lična trgovinica, ki pa seveda ni nastala čez noč. Vanjo je bilo vložena ogromno Marijinega trdega dela... Marija pravi, da je že od zmeraj tako, da se garanje navzven nikoli ne vidi in je le redkokdaj poplačano z denarjem. Vendar pa je osebno zadovoljstvo ob pogledu na izdelke, ki so delo tvojih rok, tako veliko, da odtehta še tako velike dobičke.

Ko je bila trgovinica nared, se je začela prava trnova pot, kako bodoče kupce prepričati, da je trgovinica vredna obiska, da se v njej nahajajo izdelki, ki so unikatni... Marija se je že od nekdaj zavedala pomena dobre reklame in v ta namen vložila že ogromno denarja. Hkrati pa se tudi zaveda, da ima kupec vedno prav in tudi na

tem področju so ji otroci največ pomagali. Ko so prihajali v trgovinico in spraševali po tem in onem, je njihovim željam skrbno prisluhnila in v kratkem času so se željene stvari znašle na policah. Iz meseca v mesec se pri njej novitete v ponudbi kar vrstijo. Od fotokopiranja, ki ga je vpeljala že v prvem letu svojega dela, pa do komisijske prodaje šolskih knjig, ki je njena zadnja noviteta, se je v njeni trgovinici zvrstilo toliko drobnih novitet, ki jih površni obiskovalec sploh ne opazi...

Marija nam je govorila o tem, kako težko je biti čez dan uspešna poslovna ženska, zvečer pa, včasih že pozno ponoči, sestri v delavnico... V delavnici ura ne obstaja, treba je pač narediti vse, kar je potrebno, izpolniti vsa naročila... Motto Marijinega življenja je, da moraš vedno naprej, ne glede na to, kaj vse si doživel. Ob vsesplošni krizi, ki nas je vse prizadela, ob vseh težavah, ki nas vse kdaj pa kdaj pestijo... Glavo gor! Vsak si lahko najde področje, ki ga zanima in na katerem bo lahko uspešno deloval. Pa naj ne išče svoje področje na sosedovem zelniku! Če se boš z zlobo in hudobijo lotil posla, boš prej ali slej propadel. Loti se posla z dušo in srcem, prej ali slej boš uspel!!!

D.D.H.

MEDVEDKA IZ ROGA V AVSTRIJSKIH GOZDOVIH

Je že tako v življenju, da zna človek ceniti stvari šele takrat, ko jih izgubi. Ko jih ima še vsak dan dovolj, jih včasih niti ne opazi ali pa so mu celo v napoto.

GOSPODAR GOZDOV

V Avstriji je bil medved iztrebljen že pred stoletji. Iz Slovenije so k njim prihajali le posamezni medvedvi po starih, samo medvedom znanih poteh. Tako je prišel na območje Otscherja na meji med Spodnjo Avstrijo in Štajersko že leta 1972 medved, za katerega domnevajo, da je najverjetneje prišel iz Kočevskega, saj je to najbližje nahajališče rjavega medveda.

Tamkajšnji gozdarski direktor Karl Splehtner se je zavzel za njegovo zaščito. Dobro je vedel, da so zadnjega medveda tam pokončili leta 1842. Prišla je s ponosom imenoval 'gospodarja gozdov' (Herr der Walder) in se ves čas zavzemal za njegovo zaščito. To mu je tudi uspelo. Sam medved je pokazal, kje je še primeren kraj, da bi se še lahko razvila medvedja populacija. S pomočjo WWF-a (svetovni sklad za naravo ali World Wide Fund for Nature) mu je leta 1989 uspelo pripeljati eno medvedko iz Gorskega Kotorja, katera je že povrgla mladiče v novi domovini. Vendar je potrebno več živali za uspešen razvoj medvedje populacije.

ODLOV ŽIVEGA MEDVEDA

Letos je WWF sklenil pogodbo z GG Kočevje - gojitveno lovišče 'Medved' - za odlov dveh živih medvedov (samca in samice). S pomočjo dr. Djura Huberja, profesorja na zagrebški Veterinarski fakulteti, smo se lotili dela, kajti dr. Huber popolnoma obvlada tehniko lovljenja medveda. Uporabljal je način, ki so ga razvili v

Ameriki. Ulovljene medvede tam opremijo z oddajniki in tako raziskujejo njihove poti in življenje. Po devetih dneh dela je uspelo v ponedeljek, 29. junija 1992, uloviti prvega živega odraslega medveda na Rogu. To je bila kakih pet let stara medvedka, ki v zadnji zimi ni imela mladičev in je tehtala 92 kilogramov. V nalašč za to pripravljene kletke so jo še isti dan odpeljali na območje Otscherja, kjer so jo zvečer, opremljeno z oddajnikom, spustili v naravo. Zdaj njeno gibanje spremljajo.

ALPE ADRIA O RJAVEM MEDVEDU

Istočasno z odlovom medvedke za poselitev v Avstriji je potekal v Ljubljani v okviru Alpe-Jadran simpozij strokovnjakov, ki si prizadevajo za ponovno vrnitev rjavega medveda v Alpski prostor. Ker je slovenska populacija rjavega medveda najbližja Alpam, so vsi udeleženci z zanimanjem po-

slušali podajanje slovenskih referatov o stanju in varovanju rjavega medveda na Slovenskem. Naslednji dan so udeleženci simpozija prišli na Rog, kjer so si lahko ogledali, kje živi medved in kakšne pogoje potrebuje za svoj obstoj.

Ob koncu simpozija je bila sprejeta resolucija, ki bo posredovana vladam vseh dežel Alpe-Jadran, v kateri so navedeni problemi in ukrepi, ki jih je potrebno izvajati, da se medved v kulturni krajini še lahko ohrani.

Vsi strokovnjaki so si bili edini, kar tudi priporočajo vladam dežel Alpe-Jadran, da je preživetje divjih živali možno samo, če se varuje poleg živali samih tudi njihove življenjske prostore. To v razvitem svetu ni več samo po sebi dano, kot je bilo nekoč, ampak je potrebno vso rabo prostora tudi za divje živali skrbno načrtovati.

GG Kočevje gojitveno lovišče 'Medved'

Ciril Štrumbelj

Iz glasila učencev OŠ dr. Ivana Prijatelja iz Sodražice, ki so ga mladi ljubitelji slovenske besede poimenovali **SUHA ROBA**, smo izbrali nekaj prispevkov, ki skušajo predstaviti "zdumajne". Glasilo želi opozoriti na pomembno obletnico, kar 500-letnico "zdumajna" (1492–1992). Zdomar s krošnjo je znan širom po svetu, izhaja pa ravno iz teh krajev, kjer se je vse do danes ta tradicija tudi najbolj ohranila.

OBISK PRI ZDOMARJU

V Zamostcu sva obiskali izdelovalca suhe robe in zdomarja Franceta Arka. Prosili sva ga za kratek pogovor o zdomarstvu nekoč in danes.

Povedal nama je naslednje: "S prodajo suhe robe se ukvarjam že od mladosti, ko sem hodil z očetom, ki me je navdušil za to. Zdomarstvo je v naši hiši že tradicija, ki se prenaša iz roda v rod. Izdelke kupujem od drugih suhorobarjev in obrtnikov. Doma izdelujem samo ribežne, rešeta in sita pa dodelujem. Suho robo prodajam po vaseh in trgih, po Gorenjskem, Dolenjskem in Primorskem. Prevažam jo s tovornjakom. Prodajam naslednje izdelke: ribežne, rešeta, sita, rajte, škafe, čebre, brente, kuhlalice, vevnice, grablje, kosišča, krožnike, košare, cekarje, jerbace, sklede in drugo tako leseno drobnarijo.

Štanta suhe robe ne postavljam, ampak jemljem izdelke kar s tovornjaka. Naredim ga samo na kakšnem sejmu. Najprej postavim leseno ogrodje, potem razprostem platno in tako naredim streho. Izdelke postavim na pult in jih prodajam. Blago ponujam tako, da ga hvalim in se vedem hudomušno, kakor pravi Ribničan. Povpraševanje po robi je bilo včasih veliko večje kot sedaj, ko ljudje nimajo denarja še za osnovne potrebe življenja. Suha roba se dobro prodaja na sejmi in v kakšni vasi."

Spomnil se je tudi neke zelo smešne anekdote: "Bilo je nekega petka, ko sem se odpravil od doma. Ko sem se pripeljal do manjše vasi, je bil že mrak. Odločil sem se, da prespim v avtu, ki sem ga parkiral blizu kmetije ob gozdu.

Vaščani so mi povedali, da je v gozdu veliko divjadi in celo medvedov. Postal sem zaspan in sem se zleknil v tovornjaku. Sredi noči sem začutil rahlo guganje tovornjaka. Mislil sem, da so me napadli roparji in sem se zelo ustrašil. Čez nekaj časa sem se ojunčil in stopil ven, da bi videl, kaj se dogaja. Ko sem prispel do zadnjega konca tovornjaka, nisem videl ničesar. Ozrl sem se okrog sebe in zagledal medveda, ki je počasi hlačal proti gozdu. Očitno mu je bil moj tovornjak všeč in ga je hotel podrobneje spoznati. Jaz pa nisem mogel od strahu do jutra več zatisniti očesa."

Povprašali sva ga tudi o zdomanju nekoč in izvedeli naslednje: "Zdomanje včasih je bilo zelo naporno in je trajalo lahko več tednov. Zdomarji so robo prevažali z vozovi in konjsko vprego. Na voz so naložili vsakovrstno robo, ki je bila primerna za prodajo. Nosili so tudi krošnjo in sicer po hribovitih predelih. Krošnja je vsebovala vse vrste lesene robe. Robo so prodajali ali pa jo zamenjali za živež po vaseh in mestih. Zdomarstvo je bilo včasih glavni vir dohodka v precej velikih družinah. Nekateri so

suho robo prodajali tudi po Italiji, Avstriji, Nemčiji in drugod."

NEŽKA MOHAR in PETRA CVAR, 8.a

Ob 500- letnici odkritja Amerike (1492-1992)

**O Ribnici in ribniških rešetarjih gre slava po vsem svetu, in če bi šlo po pravici, bi morala biti Ribnica glavno mesto Slovenije, ne pa Ljubljana !
Ko je trčil Krištof Kolumb s svojo barko v Ameriko, koga je našel prvega tamkaj? Indijanca? Kaj še!
Na obali Amerike je že stal Ribničan (iz Zapotoka) in ponujal Kolumbu suho robo!**

Iz knjige – Mula in pustni torek (Tone Seliškar)

POJASNILO

Iz K.L.M. d.o.o. Kočevje so nam v objavo poslali svoja pojasnila v zvezi z omenjanem njihovega podjetja v člankih o Tekstilani v 28. in 29. številki NOVIH NOVIC.

članek Kaj zaleže grožnja s stavko v Tekstilani:

K. L. M. d.o.o. Kočevje zagotavlja Tekstilani (na osnovi pogodbe o komercialnem zastopanju) prodajo vseh artiklov, ki jih je tovarna v stanju proizvesti. Iz tega dejstva izhaja, da ni točna trditev, da K.L.M. ni v stanju zagotoviti drugih odjemalcev, saj so obstoječi kupci za tovarno najzanimivejši in perspektivni.

članek Stavka nekaj le zalegla:

Tekstilana ne posluje z nemškim kupcem CO-TEX. Zagotovili smo dovolj naročil s strani nemškega kupca BORBO Bocholt in kanadskega kupca iz Toronta. Z obema se dogovrjamo o dolgoročnih poslovnih odnosih in kot kaže, bodo dogovori sklenjeni v kratkem času.

Za K.L.M. Matjaž Lesar

Vesna Poštrak

Knjige iz Argentine Zgodovina Ribnice in ribniške pokrajine končno priskele

Pred skoraj letom dni sem v Novicah pisala o tej knjigi in obljubila, da jo boste lahko kupili. Zadeva z uvozom pa se je tako zavlekla, da sem že sama mislila, da iz tega ne bo nič in sem s pomočjo g. Franceta Mihiča in g. dr. Kluna iskala drugo pot do nje. Zadnji trenutek je uvoznik - DZS - sporočil, da so knjige priskele. V moje in njihovo veselje.

Ta knjiga torej, ki je v sedemdesetih letih po skrivnih kanalih prihajala v Slovenijo in med ljudi, ker je bila, bog ve zakaj, prepovedana, je sedaj legalno in po vseh pravilih tu, kjer ji je mesto. V Ribnici. Avtor knjige, ribniški dekan Anton Skubic (r. 1876 u. 1940), je v svojem obsežnem pisanju (786 strani) zbral po različnih virih vso njemu znano zgodovino Ribnice in pokrajin okrog nje. Knjiga pa ne vsebuje samo suhoparnih zgodovinskih podatkov, ampak tudi zanimiva pripovedovanja iz minulih časov, ki se berejo kot kratkočasne zgodbe. Vzrokov, zakaj Zgodovina Ribnice in ribniške pokrajine ne sme manjkati na vaši knjižni polici, je več kot dovolj. Sedaj pa še nekaj podatkov o tem, kako priti do knjige. Iz Argentine jih je prispelo 199, in to je menda tudi vse, kar knjig še

Ribnica '90,'91

RAZSTAVA EKSPONATOV LIKOVNIH KOLONIJ

3. julija je podminister za kulturo Jure Mikuž kot dolgoletni selektor ribniških likovnih srečanj odprl razstavo del, ki so nastala na ribniških kolonijah lani in predlani. Letošnjega srečanja zaradi pomanjkanja sredstev ne bo, praznino pa bo zapolnila retrospektivna razstava vseh dosedanjih srečanj v avgustu, ki jo bo gostila Moderna Galerija. Ta bo tudi priložnost za razmislek o vsebini ribniških likovnih srečanj v prihodnje.

obstaja. Zelo malo torej, zato z naročili pohitite. Cena knjige je 5.500,00 SIT, nu dimo pa vam možnost OBROČNEGA odplačevanja. Če želite knjigo prejeti, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: Knjižnica Miklova hiša
Šeškova 17
61310 Ribnica

Naročilnica

Naročam _____ izvod(ov) knjige Antona Skubica Zgodovina Ribnice in ribniške pokrajine po ceni 5.500,00 SIT. Knjigo bom plačala(a):

- a) v enkratnem znesku
- b) v dveh obrokih po 2.750,00 SIT
- c) v treh zaporednih mesečnih obrokih s 5% obrestmi.

Priimek, ime: _____

Naslov: _____

tel.: _____

Knjigo:

- a) bom prevzel(a) v knjižnici Miklova hiša
- b) mi pošljite po pošti (poštnino zaračunavamo vam).

Podpis naročnika

CERKEV IN SLOVENSKO-NEMŠKI ODNOSI NA KOČEVSKEM

“Svoje diplomsko delo sem posvetila še malo raziskanemu področju v naši zgodovini “Cerkev in slovensko-nemški odnosi na Kočevskem“. Zaradi tega sem se odločila, da bi bilo dobro, da se objavijo nekateri izvlečki. Imen prizadetih oseb ne bom omenjala, ker to prepoveduje delovna etika. Ob tej priložnosti pa bi se rada zahvalila za pomoč Pokrajinskemu arhivu v Kočevju in Škofijskemu arhivu v Ljubljani, kjer sem našla največ podatkov za svoje delo.“ Tako nam je med drugim pisala IRENA ŠKUFGA iz Kočevja. Ker v uredništvu menimo, da je ta del zgodovine res precej tuj veliki večini, hkrati pa dovolj zanimiv našim bralcem, bomo v celoti objavili sicer le del diplomskega dela avtorice Irene Škufca.

Kočevsko področje je med obema vojnama veljalo za nemški otok na Slovenskem. Ker so torej prevladovali nemško govoreči prebivalci, so imeli pravico do duhovnika svoje narodnosti (nemške). V svojem delu pa sem se ukvarjala z odnosom teh duhovnikov do svojih vernikov, bodisi slovenske ali nemške narodnosti, gre pa predvsem za uporabo slovenskega ali nemškega jezika pri bogoslužju.

V splošnem bi lahko rekli, da so duhovniki nemške narodnosti posvetili pozornost le vernikom svoje narodnosti in so torej tudi v bogoslužju uporabljali večinoma nemški jezik. Verniki slovenske narodnosti so se nad takim ravnanjem pritoževali in pošiljali pisne pritožbe tako škofu kakor tudi okrajnim načelnikom in banu, a ni kaj dosti pomagalo. Civilna oblast je sicer od duhovnikov zahtevala tudi uporabo slovenskega jezika, vendar se v cerkvene zadeve

ni mogla vmešavati, lahko je le posredovala pri škofu. Tudi sam škof je pri teh duhovnikih večkrat posredoval, a pri tem je moral biti skrajno previden, da se ne bi “zameril“ vernikom nemškega rodu.

L. 1933 so v Ljubljanskem škofijskem listu objavili odredbo o obredniku v slovenskem jeziku, v katerem je bilo zapisano, da je papež Benedikt XV. dovolil 17. 4. 1921, “da se more po vsej kraljevini Jugoslaviji Rimski Obrednik uporabljati v domačem jeziku.“ Tako je škof Jeglič ustanovil komisijo za sestavo slovenskega obrednika, ki je svoje delo končala šele leta 1932.

Žal se slovenski jezik v kočevskih narodnostno mešanih področjih ni uporabljal povsod. Ne le, da se slovenščina ni uporabljala v cerkvi, temveč je ni bilo tudi pri verouku (poudarjam: gre za področja, kjer so bili duhovniki nemške narodnosti), čeprav je škof ukazal, da se

pri verouku poučuje v jeziku, v katerem otroci molijo doma.

Zaradi neuporabe slovenskega jezika pri verouku so ti duhovniki večkrat prihajali v spor s šolskimi upravitelji. V Škofijskem arhivu je shranjeno mnogo pritožb tega ali onega. V glavnem pa je šlo za dokazovanje števila otrok te ali one narodnosti (v Kraljevini Jugoslaviji je namreč veljalo, da mora biti v razredu vsaj 25 otrok nemške narodnosti, da se je lahko poučevalo v nemškem jeziku).

Toliko na splošno o tem, kajti v svojem delu sem raziskovala razmere v petih krajih: Borovcu, Koprivniku, Kočevski reki, Kočevju in Mozlju. V nadaljevanju pa bom posvetila več pozor-

nosti razmeram v Kočevju-mesto. Zaradi številnih pritožb slovenskih vernikov zaradi neuprabe slovenskega jezika pri bogoslužju v Kočevju, je škof Jeglič uvedel preiskavo o cerkvenih razmerah v Kočevju. Po zaslišanju prič je 'preiskovalec' ugotovil, da se verouk v Kočevju opušča, da sta kaplana proti Slovencem, dekana pa imajo ljudje radi. Vendar se lahko iz zapisnikov razbere, da je bil tudi dekan, ki je bil nemške narodnosti, veliko bolj naklonjen nemškemu vernikom, čeprav je pridigal tudi v slovenskem jeziku, a le zjutraj pred slovensko mašo, ker, kot je sam dejal, "so v Kočevju Nemci gospodarji".

Leta 1936 se je zapletlo glede imena v župnijskem pečatu. V njem je pisalo "Sigill Parach et. Decanatus Gottscheer - Kočevje". Zaradi nemškega imena Gottschee se je škofu pritožil veliki župan. Ime je sicer škofijski ordinariat prepovedal, a dekan je dolgo vztrajal pri tem, da mora ime Gottschee ostati, ker je latinsko in ne nemško.

Slovenci pa so imeli še težave s slovenščino v cerkvi. V eni izmed pritožb škofijskemu ordinariatu je bilo zapisano: "Prosimo, da bi bili g. Nemcem vsaj enakopravni, dasi smo v lepi, skoro 2/3 večini, kar potrjujejo občinske volitve, ljudsko štetje in statistike naših šol."

Leta 1928 pa so se škofu pritožili tudi Nemci iz Kočevja. Zapisali so, da je v Kočevju trikrat več Nemcev kakor Slovencev in da bi moralo biti to razmerje razvidno tudi iz števila maš.

Škof pa je vztrajal na razmerju dva proti dva.

Kaže, da so se spori v kasnejših letih umirili. Tako je delegacija kočevskih Nemcev l. 1933 pri škofu izjavila, da nima nič zoper to, "da se pri slovenski službi božji pojeta list in Evangelij v slovenskem jeziku." V pismu župnemu uradu v Kočevju je škof zapisal: "Pripominjam, da so ti predlogi (slovenska maša ob 10. uri, nemška enkrat ob 10. uri in enkrat ob 9. uri - op. avtorja) za slovensko manjšino manj ugodni, kakor v sličnih primerih odreja cerkvena oblast za manjšine v slovenskih župnijah."

Spori pa so se po l. 1935 zaostrovali. Kočevski Nemci so tega leta v imenu Slovencev zbirali podpise zoper slovensko mašo, pa tudi na spomenikih so še naprej, kljub prepovedi banske uprave, zapisovali imena v nemškem jeziku. Poleg tega pa so se škofu pritožili, da je za Nemce žalitev slovenski cerkveni pozdrav: "Najsvetejši." Da bi bilo sporov konec, je škofijski ordinariat ukazal, da morajo biti molitve pri obhajilu v latinskem jeziku, a Slovenci so bili še nadalje v neenakopravnem položaju. V pismu škofu l. 1939 so zapisali: "Dušni pastir bi moral biti pravi posrednik med Bogom in ljudmi, do katerega imajo farani zaupanje. Zato prosimo, naj se nameščajo na kočevskem ozemlju, kjer število Slovencev stalno narašča, taki dušni pastirji, ki bodo pravi namestniki Kristusa, ki ni ustvaril neenakopravnih narodov, temveč

oznanjal enakost, bratstvo in - Ljubezen." Slovenci so dobili slovenskega duhovnika v Kočevju po smrti dotedanega dekana. O delu tega pa ni bilo podatkov, saj so bili pogledi takrat uprti v drugo smer.

"Kot sem že napisala, je to le del mojega diplomskega dela. Upam, da sem storila prve korake za nadaljne raziskovanje, saj je potrebno še ogromno dela, da bi se ta del naše zgodovine bolj spoznal," je za konec še zapisala avtorica IRENA ŠKUFCA iz Kočevja.

MU JE KDO REKEL HVALA?

Kje je naša pozornost do človeka, ki je z nami in za nas živel in se razdajal?

Neopazno in tiho je odšel iz Kočevja profesor Miloš Humek. Po smrti njegove žene, znane profesorice zgodovine Djordje Humek, je ostal sam. Njegovo dinamično in ustvarjalno življenje pa samote ni preneslo. Pred tremi meseci se je preselil k svoji hčerki v Škofjo Loko.

Nič posebnega, bi človek dejal, nekdo se je pač odselil. Pa vendar je ta odselitev zelo žalostna. Treba je le vedeti, kdo je prof. Miloš Humek in kako je odšel.

Tvorec vseh kočevskih dogajanj na področju kulture je bil prav prof. Humek. V politični preverjeni in sortirani deželi, kakršna je bila po drugi svetovni vojni Kočevska, je morala biti kultura vedno "na liniji". Prof. Humek pa se na ukazano "linijo" ni kaj prida oziral. Ubiral je svoja pota, ki so bila speljana skozi povsem drugačen, odmaknjen svet. Prav zato je bil ves čas bivanja

v Kočevju le drugorazredni občan.

Kako hitro smo pozabili, da je zagnani profesor polnih 40 let deloval v zahtevnem pedagoškem poklicu, prav toliko let vodil različne pevske zборе, pisal pesmi za mladinske in odrasle zборе ter prirejal ljudske pesmi, učil več predmetov in opravljal tajniška dela v gimnaziji, ustanovil glasbeno šolo in bil njen ravnatelj do upokojitve, opravljal vsa pomembnejša dela pri občinski kulturni skupnosti, organiziral proslave, samostojne koncerte, glasbene večere, planinske in kolesarske izlete, pisal članke v kočevskem in gimnazijskem zborniku ter Kočevskih razgledih, fotografiral naravne, krajinske in kulturne znamenitosti in kot svetovni popotnik prepotoval vso Evropo in precejšen del Azije in Afrike.

Bil je v nenehnem gibanju in ustvarjalnem zanosu. Kot kul-

turni ambasador je skrbel, da je bila na vseh ravneh in ob vsakem času prisotna tudi kultura. Gorel je zanjo in ob koncu tudi izgorel. V njegovem stanovanju je klavir utihnil. Pred tremi meseci pa se je od njega poslovil in odpotoval. Brez bučnega slovesa, brez ene same besedice zahvale. Izjema so bili le njegovi prijatelji v knjižnici.

Čeprav je bil vedno med ljudmi, je bil po duši večkrat sam - pri podeljevanju priznanj pa vedno pozabljen. O pač: pred dvajsetimi leti so se verjetno zmotili in mu dodelili Šeškovo nagrado. To je vse.

Pred dnevi sem zvedel, da je hudo bolan. Se bo kdo od naših permanentnih občinskih veljakov le spomnil na naš dolg do človeka, ki je za nas žrtvoval najlepši del svojega življenja ?!

Ive Stanič

Poiščimo najbolj urejen kraj

Slovenija naj bi bila cvetoča turistična dežela. Za to pa moramo poskrbeti prav mi, njeni prebivalci. Vsak po svoje se potrudimo, da bo naš kraj in naša okolica kar se da lepo urejena in privlačna. Marsikje se že poznajo prizadevanja v tej smeri, pa le še ni vsepovsod tako, kot bi moralo biti.

Kritično pogledjmo okrog sebe in sami se bomo prepričali, da bi res lahko še marsikaj storili z malo dobre volje. Morda je cvetja na oknih in balkonih premalo, kar turist najprej opazi. Tudi nekateri lokali še niso urejeni. Naj bo spodbuda,

da je bila Ribnica lani med 135 manjšimi turističnimi kraji na 9. mestu. Letos naj se poteguje za boljše mesto predvsem med Kamnikom, Domžalami, Logatcem, Vrhniko, Cerknico, Kočevjem in Grosupljem. Komisije, ki bodo letos večkrat obiskale te kraje, bodo ocenjevale urejenost in prvi vtis kraja. Posebej pozorne bodo na fasade, cvetje na oknih in balkonih, nasade in zelenice, izložbe, trgovine in gostinske lokale, sanitarije, bencinske črpalke, prijaznost ljudi...Zelo pomembno je označevanje kraja, vzdrževanje ce-

stišč, parkirišč... Naj ne bi bila Bistrica in drugi potoki odlagališča smeti, trgovine naj bi imele na zalogi originalne ribniške spominke. Saj jih je veliko, ko pa želiš kaj kupiti, pa ni nikjer nič. Prav tako bi morale biti vedno na zalogi tudi razglednice kraja.

Ribnica je manjši kraj, ki pa ima bogato zgodovino in letos praznuje 500-letnico krošnjarenja. Prav zato pa se vsi skupaj še bolj potrudimo, vsak naj se po svojih močeh zavzame, da bo naš kraj še lepši.

T.D. RIBNICA

HRANILNO KREDITNA SLUŽBA RIBNICA

Ribnica: 061/862-131

POLEG UGODNIH OBRESTI ZA HRANILNE VLOGE NA VPO-
GLED, NUDIMO NAŠIM VARČEVALCEM TUDI RAZLIČNE
VEZAVE IN SICER:

- vezave nad 31 dni R+5%
- vezave nad 3 mesece R+8%
- vezave nad 6 mesecev R+13%

POLEG TEGA NUDIMO ŠE NASLEDNJE:

- možnost izplačila pokojnin,
- možnost izplačila osebnih dohodkov,
- vodenje žiro računov občanov, društev in obrtnikov,
- plačilni promet (plačevanje položnic), minimalna provizija.

PODJETNIKI IN OSTALE PRAVNE OSEBE LAHKO PRI NAŠI
HKS NALOŽIJO SVOJA PROSTA SREDSTVA IN SE ODLO-
ČIJO ZA VEZAVO NA RAZLIČNE ROKE.

**Vse informacije dobite osebno na sedežu
v Ribnici – Šeškova 15 ali na zgoraj ome-
njeni telefonski številki.**

Butik KVIK

20. junija so Klaričevi na Ljubljanski 3 (nasproti
Škorca) odprli butik za mlade in strejše. Ženske
bodo v njem našle elegantne kostime in hlačna
krila, moški pa bermude in srajce. Iz Italije imajo
poceni mikice z dolgimi in kratkimi rokavi ter
popularne športne komplete. V šivalnici vam kup-
ljeno skrajšajo ali zožajo, sešijejo pa vam tudi
oblačila po meri. Butik KVIK je odprt vsak dan od
9.00 do 12.00 in od 15.00 do 19.00, ob sobotah pa
od 9.00 do 13.00.

Albatros

Gornje Lepovče 114, Ribnica tel. 061/860-405, 860-442

Ponudba naših storitev je pestra!

- Organiziramo tečaje, seminarje in druge
oblike izobraževanja
- Organiziramo inštrukcije in priprave za za-
ključne izpite
- Nudimo svetovanje psihologa.
- Pomagamo pri iskanju pomoči za najrazlič-
nejša hišna dela, dela na vrtu...
- Si želite obiskati gledališče, kino, iti po naku-
pih, pa nimate varstva za otroka?
Pokličite nas, našli vam bomo primerno var-
stvo v našem ali vašem domu.

**Imate morda še kakšne želje? Prav gotovo!
Pokličite nas vsak dan med 19. in 21. uro.,
potrudili se bomo, da vas ne bomo razočarali!**

BEMOZ

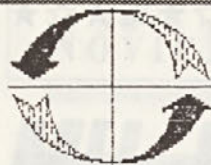
**PRAVI NASLOV ZA VSAKEGA, KI GRADI,
ADAPTIRA ALI UREJA OKOLICO**

- KUPljENO BLAGO VAM
BREZPLAČNO DOSTAVIMO NA
GRADBIŠČE
- PALETIRANO BLAGO VAM
RAZLOŽIMO ALI NA VAŠO ŽELJO
DVIgnEMO NA PRVO ALI DRUGO
PLOŠČO (če je dostop možen)
- SVETOVANJE O NAČINU
GRADNJE IN IZBIRI MATERIALA
- STANOVANJSKA ZADRUGA

**Vse informacije dobite na naslovu ali po
telefonu (061) 851-196 in faxu 851-196**

Del. čas: od 8. - 17. ure,
sobota od 8. - 12. ure

Z BEMOZ-om prihranite čas in denar!

„KLUN” d.o.o.

Ribnica, Šeškova 15
tel./fax > 061 / 860 - 646

- PROJEKTIRANJE OZ. IZDELAVA tehnične dokumentacije strojnih instalacij (ogrevanje, prezračevanje, klimatizacija, vodovod ...)
- IZVAJANJE IN STROKOVNI NADZOR instalacijskih in zaključnih del na stanovanjskih, javnih in industrijskih objektih
- SVETOVANJE IN VGRADNJA toplotnih črpalk oz. sončnih kolektorjev za pripravo tople sanitetne vode

OSVALD d.o.o. Grič cesta IV/3, tel. 861-880

- * Izdelovanje
 - betonskih blokov dimenzij: 30x40x20, 25x40x20, 20x40x20, 13x40x20, 8x40x20
 - vogalnikov dimenzij 30x40x20
 - tlakovcev "S" model
 - * montaža in dostava materiala za:
 - vodovodno instalacijo
 - stavbno kleparstvo
 - centralne kurjave
- Prevezememo adaptacijo kopalnic z vključno zidarstvom deli!

Gostišče

"TRI ZVEZDE"

Pri Unionu 32. Kočevje,
tel.: 853 - 036

Pripravljamo:

- malice po zelo ugodnih cenah
- jedi po naročilu po pestrem jedilniku
- pizze

Organiziramo:

- praznične večere, ohceti ter sprejemamo naročila za druge slavnostne priložnosti

Nudimo:

- prenočišča
- PRIJAZNO BOSTE POSTREŽENI PO ZELO UGODNIH CENAH!**

Gostilna MIHELIC G.

Šeškova 32, tel. 863-131

V prenovljenem lokalu z novo kuhinjo v strogem centru Ribnice nudimo:

- tople malice
- divjačino
- pizze (tudi na dom!)
- jedi po naročilu

Gostilna s 300 letno tradicijo nudi vse to in še več po ugodnih cenah!

PRODAJALNA

Prigorica 89a, tel.: 864 - 172

Tijana

Prigorica 89a, tel.: 864 - 172

Bliža se čas dopustov, zato smo vam pripravili pestro ponudbo, od bermud, pajkic, mornarskih majic, moških viskoznih srajc, vseh vrst hlač in še in še... Če vseeno ne morete izbrati med temi artikli, vam po vaših željah izdelek kvalitetno izdelamo.

NOVOST IZ UVOZA:

- tekstil
- maje po 230,00 SLT
- moške in ženske svilene trenerke po 3580,00 SLT
- otroške svilene trenerke po 2730,00 SLT
- spodnje perilo za ženske, moške in otroke po 3 kom. za 522 SIT

HIT SEZONE!!!

Platneni copati s podplatom iz prave gume po 1430,00 SLT! Na zalogi imamo vse številke!

OBIŠČITE NAS IN PREPRIČAJTE SE!!!

Z NAMI V ŠOLO VI,
ZA ZNANJE SMO
POTREBNI VSI

šolarček

TRGOVINA – tel.: 061/860-260

Čeprav so se počitnice šele začele, je že treba misliti na šolo in s tem na čim bolj ugoden nakup šolskih potrebščin. Pri nas vam ponujamo novost: komisijsko prodajo rabljenih šolskih knjig!

V naši trgovini ŠOLARČEK na Vrvarski 3 v Ribnici si boste z nakupom nad 3.500 SIT pridobili tudi člansko izkaznico, s katero boste v prihodnje uveljavljali bonitete nače trgovine.

Pri nakupu nad 1.500 SIT – PRESENEČENJE!

PROIZVODNJA – tel.: 061/860-277

Ste morda že ustanovili privatno podjetje?

Predstavite si ga z dobrim zaščitnim znakom in dobro propagando, kot so:

- vizitke
 - dopisi
 - nalepke
 - etikete
 - letaki
 - plakati...

Ko pa se boste odločili za sponzorstvo na raznih prireditvah, vam bomo vaš emblem predstavili v sitotehnikih na majicah, panojih, reklamnih tablah...

Reklama je strošek, vendar ne tolikšen, da se vam ne bi obrestoval!

Ribnica - Toronto

**NOGOMETNO SREČANJE Z
IZSELJENCI**

V petek, 3. julija, je po dolgem času ponovno oživel nogometni stadion na Opekarski v Ribnici. Številno občinstvo je privabilo spektakularno srečanje med domačimi nogometaši in nogometaši športnega društva iz Toronta, ki se je končalo v korist gostov z rezultatom 2 : 3.

Nogometaši iz Toronta so potomci slovenskih izseljencev in bodo v Sloveniji odigrali še šest prijateljskih tekem, potem pa se bodo razšli na obiske k svojim sorodnikom. Med njimi smo našli le enega po rodu iz Maršičev, njegovi sorodniki pa so si ogledali srečanje. Prikazali so dokaj ostro igro in na koncu za gol premagali domačine. Njihov trener je zatrjeval, da so Ribničani dobili okrepitve iz Olimpije, ribniškemu moštvu pa se je nasprotno poznalo, da je vajeno asfaltnih igrišč in malega nogometa. Nekateri so bili na igrišču celo po osmih letih pavze, med najboljšimi igralci pa je bil vsekakor Ciril Andoljšek, ki je slovenskim Kanadčanom zabil tudi oba gola.

Odbojka**V EVROPO TUDI LIK-TILIA**

Vrata v Evropo so se odprla tudi odbojkaricam Lik-Tilie. Četrtovrščne Blejčanke v I. državni odbojkarški ligi so namreč iz finančnih razlogov odpovedale udeležbo v evropskem pokalu CFU. Kočevske odbojkarice se bodo v tem pokalu pomerile z ekipami Islandije, Malte, Cipra in nekaterimi drugimi novimi evropskimi državami.

Športne igre upokojencev**POKAL
KOČEVCEM**

Društvo upokojencev Ribnica je 20. junija organiziralo 17. športne igre upokojencev dolenske regije. Kegljali so v Kočevju, balinali v Sodražici, šahirali in streljali pa v Ribnici. Kočevski upokojenci so imeli najboljšo moško in žensko kegljaško ekipo ter najboljše strelce, zato so osvojili tudi skupni (leseni) pokal. Finančno sta igre podprla Ljubljanska banka in Šolarček, za minimalne stroške pa so se udeleženci iger okrepčali kar v ribniški OŠ.

Prestopni rok končan

**KOMOČAR OSTAJA,
PRIHAJAJO OKREPITVE**

Z uvrstitvijo nogometašev Avtobuma v enotno II. državno nogometno ligo so kočevskim nogometašem seveda močno porastle ambicije. Prodor v I. ligo je namreč mogoč le z ohranitvijo najboljših domačih igralcev in novimi okrepitvami, zato so oči domače nogometne javnosti uprte v razplet prestopnih pogajanj.

Prestopni rok je bil končan 3. julija, za Avtobum pa se je po zadnjih podatkih razpletel kar se da ugodno. Stanislav Komočar kluba ne bo zapustil, moštvo pa bodo okrepili še: Zoran Vujič iz španske Valencije, Smajič iz novogoriških Vozil in Perica iz Olimpije (oba na vrhu rang lestvice domačih igralcev), Dare Stojanovič iz avstrijskega kluba ter golmana Žmavc in Magič. Z mladimi kočevskimi igralci, ki so se izkazali v letošnji sezoni se torej Avtobumu in njegovim navijačem obeta zanimiv in upamo tudi uspešen pohod preko II. v I. državno nogometno ligo.

SPORT MIST

TRGOVINA S ŠPORTNO OPREMO

AVTOMOBILSKA IZLOŽBA "AGATON" d.o.o. Ribnica

Podružnica Ribnica, Šeškova 42, tel. 861-488, telefax 860-653, odprto od 9. do 13. ure in od 15. do 18. ure, sobota od 9. do 12. ure

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Nudimo vam kratkoročni - dolgoročni kredit z 14 do 16 % letnimi obrestnimi merami!

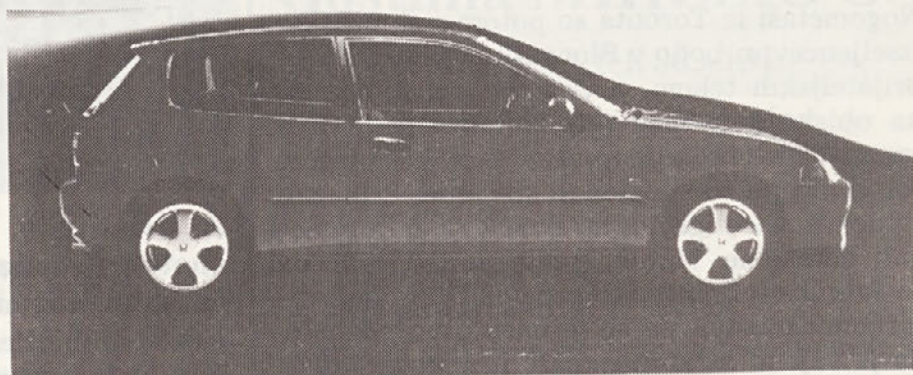
NA ZALOGI:

OPEL VECTRA GL 1,6 i KAT. BRILJANT RDEČA, MET. MODRA
ASTRA GL 1,6 i KAT. MET. SIVA, 5 VRAT
FORD ESCORT 1,4 CLX KAT. MET. MODRA
HONDA CIVIC HB 1,5 CX, KAT., MET.SIVA, 3 VRATA (NA SLIKI)
HONDA CIVIC SEDAN 1,6 ES i KAT. MET. MODRA
SUZUKI SWIFT 1,3 GTI, HB, ČRNA, BELA, MODRA, 3 VRATA
MAZDA 121 S 1,4 i KAT.

KONČNA CENA:

28200 DEM
26000 DEM
21500 DEM
23500 DEM
26300 DEM
20670 DEM
21200 DEM

**V CENO SO
VKLJUČENI
DAVEK, CARINA
IN PREVOZ!**

MIŠE KONRAD AVTOELEKTRIKAR

Humec 43, Dolenja vas,
tel.: (061) 864 - 516

Obveščamo vse stranke, da smo spremenili telefonsko številko.

Nova telefonska številka je (061) 864 - 516.

Popravljamo vse vrste električnih instalacij in grelnih naprav v vozilih.

Montiramo vse vrste avtoradijev.

Naše storitve so kvalitetne in konkurenčne!

PREPRIČAJTE SE!

elmon

Humec 7, Dolenja vas, tel.: 864 - 092

- projektiranje in izdelava elektrodokumentacije
- izvajanje vseh vrst elektroinstalacij
- izvajanje in meritve strelvodov
- vzdrževanje in popravila elektroenergetskih postrojev, instalacij in ostalih elektronaprav za podjetja in zasebnike.

**INTEGRAL STOJNA
TZO 38, Kočevje
Tel.: 061/851-332,
fax: 061/853-542**

**NUDIMO POSEBNE UGODNOSTI
V POTNIŠKEM PROMETU:**

- 20 % popust za 10 vozovnic, kupljenih v predprodaji
- popust pri nabavi vozovnic 'Klub študent'
- popust pri nabavi mesečnih dijaških in delavskih vozovnic

POSEBNI PREVOZI:

- programi izletov za zaključene skupine po domovini in tujini z izkušenimi vozniki in lepimi avtobusi

OSVEŽITE SI POTOVANJE Z OBISKOM V NAŠI OKREPČEVALNICI IN IZKAŽITE POZORNOST DO GOSTOV ALI GOSTITELJEV S SPOMINKOM ALI DARILCEM IZ NAŠE TRGOVINE!

Računovodske
storitve, proizvodnja,
trgovina d.o.o.
Vrvarška 3, 61310 Ribnica
Tel. (061) 862-188,
fax (061) 862-189

Za hitrejšo in ekonomičnejšo gradnjo vašega objekta vam nudimo montažne plošče iz prednapetega betona proizvajalca ABK INT d.o.o., Nova Gorica.

Plošče so primerne za vse vrste objektov, odlikuje pa jih visoka upogibna trdnost in hitrost montaže. Nudimo tudi montažo! Za gradnjo proizvodnih in skladišnih objektov nudimo montažne hale istega proizvajalca.

Za vašo streho po konkurenčnih cenah dobavimo betonske strešnike BRAMAC z dodatnimi elementi.

	SMOLA KARIB- SKIH DREVES	PREPI- RANJE	NAJVEČJI SLOVEN. PIŠATELJ	ZIDNA KRONA NA SREDNJE- VESKEM GRADU	DALMAT. ŽENSKO IME		ČLOVEK, KI GOVORI V ES- PERANTU	GRŠKI MORSKI BOG	FRANC. FILM. IGRALKA (ISABELLE)	
NAPERA PRI KOLESU						GRŠKA ČRKA				
IME SLOVEN. PEVCA OGNERJA						HUDA JEZA				
JEZERO NA IRSKEM						IME VEČ PAPEŽEV PIKANT- NOST				
IME ČESKEGA LITERAR. KRITIKA NOVAKA					REKA V ČRNI GORI ŠVEDSKO SMUČIŠČE					
UDAREC S KLJU- NOM				COPLAND VZDEVEK EISEN- HOWERJA						
NAVADE V TRGOV- SKEM POSLO- VANJU	PREBIVAL KAIRA ZASTOR, ZAVESA									
						NIKOLA TESLA ČRNOGOR. VLADAR		DEL DREVESNE KROŠNJE	FRANCOS- ŠVICAR. PIŠATELJ (GLAUDE)	
	AMERIŠKA VESOLJSKA LADJA	SREDSTVO ZA IZPI- RANJE KOŽE	MIHEVC	REKA NA DOLENJ- SKEM	POJAV OB SONČNEM VZHODU SARAJEVO		OBDELAN KOS ZEMLJE			
IME NEKDANJ. JUGOSL. KRALJA							LETNI ČAS RAZUM (LATIN.)			
PREBIVAL PODRAVJA						TURČIJA	RENTNIK NEKDANJ. RODEZUSKI PRESEDE- NIK			
KOPNO OBDAO Z MOR- JEM					GL. MESTO ČILA KDOŠ PO- TRESA Z GLAVO			ARABSKI ŽREBEC		
LIVNO		VULKAN NA FILI- PINIH PIŠATELJ. NEGRI				GRŠKI PESNIK ELEGANT- NE ŽENSKE		MESTO V VZHODNI MAKE- DONJI	VRSTA VIŠNJE	
VULKAN NA HA- VAJH				SMUČAR SOERLI DEPARTMA V FRANCIJI			NIČ IGRALKA KARINA			ITALJAN. SLIKAR ASPER- TINI
PIŽMOV- KA						NARODNI PARK NA JAPON- SKEM			NABIRAL- KA BIŠE- ROV HIT SKUPL- NE HEART	
	LESENO PIHALO	ZLATO (LATIN.) MARKO				NOVO MESTO ČRN PTIČ	IGRALEC DOUGLAS IN EVA		
ITALJAN. KAMION			MOČVIR. PTIČ POPEVKAR STEWART					AVSTRAL. PAPIGA KRAJ PRI POREČU		
IT. NOGO- METNI RE- PREZENT. (GIUSEPPE)						GORA NAD ŽELEZNIKI KILO- LITER				
MAKEDON. KOLO				KANAD- SKI POPEVKAR (PAUL)			HRANIL- NA ŠNOV			
GRŠKI POTUJOČI PEVEC				PLOVILO				RASTLINA ZA PIKANT- NO SOLA- TO		AVTOR: BOLDRIK

SLOVARČEK:

CINE: zidna krona na srednjeveškem gradu
UZANCA: navade v trgovskem poslovanju

ANET: francosko-švicarski pisatelj

ONDATRA: pižmovka

ASO: narodni park na Japonskem

BOGATE NAGRADE REŠEVALCEM KRIŽANKE

Rešitve nagradne križanke »RAZVEDRILO« pošljite na naslov:
NOVE NOVICE, Vrtnarska 2, 61310 Ribnica, do 30. julija 1992!

LUXURIA d.o.o., Ljubljana, podjetje za časopisno in knjižno založništvo ter svetovalno in izobraževalno dejavnost prispeva izžrebanim reševalcem naslednje nagrade:

- knjigo LJUBLJANSKE METAMORFOZE (leksikon o Ljubljani);
- knjigo MOUNTAIN BIKE (priročnik);
- 10 LP GRAMOFONSKIH PLOŠČ (Roling Stones, ...);
- KOMPLET ŠOLSKIH ZVEZKOV ZA RAZRED;
- ★ RAZVEDRILO d.o.o. pa podarja 10 izžrebanim reševalcem avgustovsko številko RAZVEDRILA.

Veliko sreče pri reševanju!

STONE PRUS
FOTOGRAFIJA IN SNEMANJE

Gorenjska cesta 6
61310 Ribnica
tel.: (061) 860 569

Delovni čas:

8.30–12.30 in 16.00–19.00, sob. 9.00–12.00

NOVO V STUDIJU FOTO TONI:

POLETNA AKCIJA

- za dva ali več prinesenih filmov v razvijanje in izdelavo slik vam podarimo barvni film
- film, kupljen pri nas, vam razvijemo zastonj
- prodajamo fotoaparate, filme in ostali material po ugodnih cenah

NUDIMO VAM ŠE

- 15 % popust pri družinskem slikanju za dokumente
- slikanje in snemanje porok, rojstnih dnevo in drugih družinskih jubilejev po ugodnih cenah
- strokovne napotke pri amaterskem slikanju
- fotografske storitve v Sodražici ob torkih in četrkih od 16.00 do 18.00, sobota od 9.00 do 11.00

ZA VAS IN Z VAMI FOTO Toni

RAZVEDRILO - slovenski ugankarski časopis;
Izhaja vsak drugi torek.

RAZVEDRILO

je ugankarski časopis, v katerem boste našli križanke in uganke, ob katerih se boste sprostili in hkrati razširili svoje znanje, obenem pa vas čakajo še

LEPE NAGRADE

Na svoj račun bodo prišli tudi mladi in najmlajši, katerim namenjamo dve strani raznovrstnih zank in ugank. V RAZVEDRILU bo res vsakdo našel kaj zase!

Poiščite ga pri vašem prodajalcu časopisov.
PA VELIKO SREČE PRI NAGRADAH!

INOR
d.o.o.

Jurjevica 51a, 61310 RIBNICA
Telefon / faks: (061) 861 - 493
Agencija Gierbičeva 51a
61111 JUBI JANA
tel.: 158 - 315, 161 - 282 int. 22

Nudimo naslednje IZDELKE:

Kleparske gradbene elemente: žlebovi, odtočne cevi, kljuke.. in **REPROMATERIAL**

Cu pl. - 0.5 - 0.6 - 0.8 - 1.00 mm profil -5x25 -5x30 - 6x30 mm

Al pločevina -0.7 -0.8 -1.00 mm Al pl. barvna -0.7 in 0.8 mm

MS pločevina -0.8 -1.0 -1.5 -2.0 -2.5 -3.0 mm

MS šipke od O 3 do O 30mm, šestoglato...

MS cevi od O 8 do O 60 mm

debelina sten 1-1.5 ... mm, kvaliteta MS 58,63...

Dimenzije, ki niso navedene, in jih nimamo na zalogi, dobavimo po naročilu. Kratki dobavni roki!

LES

Luisa Adamiča 10,
Ribnica
d.o.o. Tel.: 862 - 067

- * akcijska prodaja **KERAMIČNIH PLOŠČIC** po tovarniških cenah
- * na zalogi **OKNA IN VRATNA KRILA** po zelo ugodnih cenah
- * nudimo **OBLOGE** v naravni in furnirani izvedbi
- * odkupujemo **ŽAGAN LES**

RTV SERVIS

Kapele Marjan, Kočevska cesta 15, Dolga vas 61310 Kočevje, tel. (061) 852-077

Popravilo:

- TV aparatov ISKRA, GORENJE, BLAUPUNKT, GRUNDING...
- avtoradijskih sprejemnikov, kasetofonov, videorekorderjev, električnih pastirjev, telefonov, teletextov, priključkov za video in drugih audio - video aparatov.

PO DOGOVORU POPRAVILO NA DOMU!

ZA SERVISNE STORITVE DAJEM 30. DNEVNO GARANCIJO!

MELAMIN

Kemična tovarna Kočevje p.o.
TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO

Tomšičeva 9, tel.: 853 - 133, fax 852 - 159

- obutev
 - tekstil in ostalo mešano blago po zmernih cenah in ugodnih prodajnih pogojih
- Trgovina je odprta: od 8h - 12h, od 15h - 18h,
ob sobotah od 8h - 12h
OBIŠČITE NAS, NE BO VAM ŽAL!

VABIMO

VAS

V

klub 111

kjer vam nudimo v prijetnem vzdušju:

- malice
 - poslovna kosila, večerje
 - slavnostna kosila med 9.00 in 21.00 uro.
- Rezervacije in informacije kluba 111: 061/861 - 983

Podjetja KVM vam nudijo:

- oskrbovanje gostincev in trgovcev z živili in neživili ter vsemi vrstami pijač, hitra dostava in zanesljiva poslovnost v trgovinah
JORAS, tel.: 861-530
BREG, tel.: 861-379
SPECARIJA ZIMZELEN, tel.: 863-348

PRESENEČENJE OB NAKUPU NAD 1500 SLT

- trgovini BREG in ZIMZELEN sta odprti tudi ob nedeljah
- grosistična prodaja pijač, tel.: 861-371
- skladišče živil in neživil, tel.: 861-983

tel.: 861-980, 861-981

**V našem
diskontu v
Sodražici**

Vam priporočamo nakup:

- prehrabnih izdelkov in živinske krme
 - alkoholnih in brezalkoholnih pijač
- ŠIROKA IZBIRA BRISAČ PO UGODNIH CENAH!**

OBIŠČITE NAŠ DISKONT V SODRAŽICI!

NOVO NOVO

ZA VAS

ZA VAS

Trenirke, metrsko blago - otroško konfekcijo
- moško, žensko konfekcijo

Obiščite nas!

FMG PRODAJALNA - ŠIVILISTVO
GORENJE 29, tel.: 855 - 333

nama

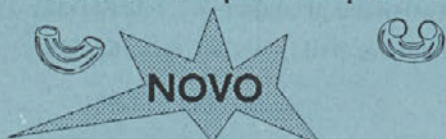
VELEBLAGOVNICA KOČEVJE

Izkoristite priložnost!

Do 20. julija
znižanje cen
ženske, moške in otroške
sezonske obutve

od 20 do 40 %

V naši samopostrežni
lahko kupite
vsak dan sveže pečeno pecivo.

v restavraciji
samopostrežni solatni bife.

nama & NOVE NOVICE KUPON ZA POPUST

Samo s kuponom, ki je objavljen v
Novih NOVICAH, in ob plačilu v gotovini,
ste upravičeni do

10 %

za

POPUSTA

10 %

pri nakupu ženske
in moške
konfek-
cije

POPUST

pri nakupu ženske in
moške konfekcije

nama & NOVE NOVICE

tukaj odrezite

Mercator
Kmetijsko
gospodarstvo
Kočevje d.o.o.

908(499.12) KOČ
n/02

II 22 672 / 1992

61330 Kočevje, Kolodvorska 25, Tel.: 061/854-311

1. Trgovini: Kmetovalec, Kmetovalec-Delikatesa
2. Diskont: na Roški – živila
v Stari cerkvi – meso in izdelki
3. Prodajalne mesa v Kočevju in okolici
4. Poslovalnica v Strugah, Predgradu, Fari, Dragi
in Osilnici

V mesecu juliju vas opozarjamo na:

- UGODNO prodajo TELEVIZORJEV SAMSUNG z vgrajenim TELETEKSTOM, po ceni 60.984,00 SIT v trgovini KMETOVALEC. Plačilo na 3 obroke, brez obresti; ob gotovinskem plačilu 10 % popusta!
- UGODEN nakup gradbenega materiala (dobava iz Hrvaške) in kmetijskih strojev za znanega kupca – dostava večjih količin na dom.
- POPUST v višini 10 % na zaboj prodane pijače.
- MOŽNOST nakupa na čeke
- ODKUP gob in vseh vrst zelišč pred trgovino KMETOVALEC, v Strugah in Predgradu
- BOGATO ponudbo mesa in mesnih izdelkov
- ODKUP suhe robe (tel.: 061/854-311 int. 218)
- ODKUP vseh vrst lesa (tel.: 061/855-969)
- MOŽNOST nakupa drv za kurjavo (tel.: 061/855-969)

SE PRIPOROČAMO!

Mercator
Trgopromet
Kočevje

Kočevje, Ljubljanska 18, d.d.

tel.: 851 - 136, telefax: 851 - 135 **NE PREZRITE!**

Da vam v »GRABNEM MATERIALU« do nadaljnjega nudimo:

- 10% POPUSTA na vse vrste keramičnih ploščic, sanitarne keramike in hidro izolacij (lepenke, izotekti)
- 5% POPUSTA na vse sanitarne armature in fitege
- modularni blok 6/1 po tranzitni ceni 35,90 SIT, feo Kočevje okolica
- vso toplotno izolacijo (tervol, novoterm, stiropor, kombi plošče) v tranzitu po proizvodnih cenah
- tranzitne cene pri nakupu večjih količin gradbenega materiala (opečni izdelki, cement, apno, armature mreže)
- tovarniško ceno za centralne peči in cisterne proizvajalca ITPP Ribnica
- po zelo ugodnih cenah pa imamo še na zalogi peči za centralno ogrevanje od TVT »BK« Maribor in okenske police »MAR-MOR« Hotavlje.

Ne zamudite pa tudi drugih UGODNOSTI, ki vam jih nudimo, še zlasti pa ne:

- 10% POPUSTA pri gotovinskem nakupu posode, orodja, okovja in vodovodnih inštalacij v »ŽELEZNINI« (nad 3.000,00 SIT) – oblazinjenega pohištva, kavčev in jogi vzmetnic v »POHIŠTVU« – vseh artiklov v TEKSTILNIH TRGOVINAH in »GALANTERIJI« (nad 1.000,00 SIT, od 10. do 20. julija) in
- 30% POPUSTA pri gotovinskem nakupu oblazinjenega pohištva in samskih sob proizvajalca »GORANPRODUKT« Čabar (10% pa pri kreditnem nakupu).

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK IN NAKUP!